

מלכת חולין

ב. **השוחחת במקל** יד, בצוור, ובקנה — **שחיחתו כשרה.**

הכל שוחטין ;
ולעוזם שוחטין ;
ובכל שוחטין,
וחוץ ממקל קציר, והמגירה, והשנאים, והאכפר
מן פני **שהן חונקין.**

פרק ראשון קדושים ט בחודש
א. הכל שוחטין, ושחיטהן בשרה,
חווץ מחרש, שוטה וקטן,
שׁקָא יקלקל לו בשחיטהן.
וכלון שׁחַתּוּ ואחרים רואין אומן –
שׁחיטהן בשרה.
שׁחיטה נכרי –
גבלה, וממאתה במשא.
השׁוחט בלילה, וכן הפטום אֲשֶׁר –
שׁחיטהן בשרה.

יבינו עובדיה מברטנורא

אסורה באכילה כל גווחו הוים מושם עינוי, אף שבת אסורה באכילה כל
אותו הירם. ולמגאי שבת מוחתה בין זו לבין אחרים. והשווות לחולא
בשבת דכתהירא קא שחט, מותר לבריא לאכול ממנה באותו שבת בשר חי,
אבל לא מבושל, טמא ריבת בשביילו:

ב מגיל יד. יש לה שפייט, האחת חלקה בסכין והאתה יש בה פגימות,
ובצד שאר לאהקה אין שחרתם לכתהלה, גוריה שם מוחחת בצד הפוגם.
לענין להריה הדרת האון השוחט דמשעדר אין כתחלה לא. ושמיעין מה, דסכך
פוגמה ושח בדי לשוחטן מון הפקם ומלון, אסור לשוחט בה כתהלה
או ברכר פוגם בגבור או במני הפשטה לאילו מגרנו לדמא לא לשוחט
בבמיחוקם הפגם: צער. סלע מחרודה. ולשן מקרוא הוא שטוף צר, ותקח צפורה
צער וככורות: בעור ובקנעה. מוגיתין מיריע בזור ובבקה שיורי הלוויים
בבמיחוקם הפגם: צער. ואל מאין מורה לעברותך. ומיינע אין לכתהלה לא, אבל
הרבה שומרה לאכול משחיטו. לאתיו ישראל מומר לעבריה אחת, או אפלו לעברות
או חhalb של שחורת ברהיטא. ובודק שרואל כשר סכך ונוץן, מני
שוחחותקוטן שאינו טורח לאחד שחייה. והוא שלא היה מומר לעברות זרה
ואלאו הדזוקין ואנו קורין להן קראים שאין מוחאים בחורה שפיה לאלה
שוחחיתון פטולה. אלא אם כן ישואל עומר ווארה השחיטה מתהלה ועד
סוכף: ולעלום שחורתם. בן בז'ו, בן ב'להיא אוור האבקה, בן בראש
האג, ולא היישן יאמרו לאבד השם לה לשוחט. וכן שוחטים
בראש הספינה, דומואה מלדא דנקר ספינחו הוא צרך ולא לשיד
קשהית: ובכל שוחטים. בין בזוכותין בין בקורותין של קנה שהוא עשב
אגם שחורת כטסי. אבל בקנה עצמו אין שוחטין בו לכתהלה, מפני
ייןימין שופרים מןנו ונוקבים היטנים ואתוי למונבר הלה: מגל קצרא.

ש��נערין בה התהרבא, פשכימותה נוטת כל' זיד אדר בשפע: מגיה,

סכךין. התהרבום בחלי של בהמה, ודוקא בשון שניים און דירח' והצפון.

ההמבהר: שען הנגין, אל קורען מהמת הנטמות, והאי
הונקנקי, אשראא קא ולוא אצטרא. דטמא דפזרון מושם מוחבר הרא:

א הכל שוחטין. בוגרא פריך, הכל שוחטים לתחלה, וחשיטין כתחלה, כשירה דעתך. דרישה משמע דכי מר宾ן מהכל, דעתך מר宾ן לה אל לתחלה לא אהובי, והוא ילכא למיור קולה מונחין לתחלה וחודא קוני, דכין ותנן הכל שוחטין פשיטה דרךה, ובמסקנא פרשה מונחין בוגרא הכה, הכל שוחטין, כל המומחים היודען הלוות שחתה שחתין, ואע"ז שאין מושיקין שוחטין, שלא שולגנו לשפעים לרואין אם שיש בהזדמנות של תעתוף בחיטה ירבאו לדי' שהייה. ומהם דברת אמורים מומחים, בזמנן שאלו הנוסחים לו שורת הלכות שחותין, אבל אם אין יודעים בו אם יודע הלכות שחתה, לא שחותין, ואם שחותין, בזדקין אותו, ואם ידע הלכות שחתה שחתתו כשה: חוץ מחרש שתה וקוטן. דאיתלו רעדבר וזרועה הלכota שחתה אסור לאכול ממשיתהן. דתמיד אין מושיקין לקלקל, שכן בהן דעת: וכולן שחתו. מדלא קוני ואם שחתו, אל ואלון שחתו, משמע דלאו אוחרש שותה וקטן גירא לאא אף אשאיין יודען בו אם יודע הלכות שחתה דרישא קא, בדוקין אותו, ואילו ליהה קמן לדבלידין, וששת ואורהן איזאן יותר, שחתינו כשה. הלכתא כי הא מונחין. אלא עיל דאין חרום רואין אוורה וליתהה קמן לדבלידין שחתתו כשה, דזוב מאצין איל שחתה מומחים זו, ואיך לכתהה ירושאל נומד בעל: נבלה, אבל אינה סורה בהנהא, דזוקא שחתת מן אידוק לברורה וזה אסורה בהנהא, דס הם שחתת מן לבורה וזה, אבל האמור כאן הוא מאוון שם מעשה אבותהין ביריהן: ומטמאה במשא, כדכתיב ויקרא י"א והנישא את נבלחה וגור, ואעפ"ז שלא נגע, ולא היה ציר למתניין, וכיון דגבילה היא בידוע שנבילה מטמא בה משא, אלא לומר זו, ומטמאה במסא בלבד, ריש לך אהוח שמטמאה אפייל בא hollow, ואיז זו, זו תקרובת עבורה זהה: השחתת בלילה וכן הסומם. גנא שחתת בלילה ודמא דסומם, מה זומא אפלו הא השחתת בלילה בפללה, ובاهי הוא דנהג השותע דעתך אין בחללה לא, אבל שabayoka בגנדז אפלו לכתהה שחתים בלילו: השותע בשבה. ואע"ז שאם היה מזיד היה מהתבייב בנפשו, שיתהו כשה. מיהו אורה באכילה לומה, דלהקתי ישנה ובוים הפהרים. לאקושי שחת לויים כייפורים. מה ימם היכפרם

השוחט במלג' קציר בדרכּ הליכתה —
בית שמאי פולין,
ו בית הלל מכירין.
ואם החקיקו שניהם —
בורי היא כספין.

ג. השוחט מתוך הטבעת,
ושיר בה מלא החות על פני כליה —
שהחיתתו בשירה.
רבינו יוסי בר יהודה אומר:
מלא החות על פני רבה.

ד. השוחט מן הצדדין —
שהחיתתו בשירה.
המלך מן הצדדין —
מליקתו פסולה.

השוחט מן הערך —
שהחיתתו פסולה.
המלך מן הערך —
מליקתו בשירה.

ריבינו עובדיה מברטנורא

את הוושט מעט עד שגומר שחיתתו. אבל שחת מן העורף, כיין דשחיטה לאו הכל גmir, לא הו שבירת המפרקת מן השחיטה, ואיתרפה לה. והשותט מן הצדדים דקתי רישא, אפילו בDALא אהדר הסימנים. דהא מישחתי סימנים שפיר קודם חתיכת המפרקת: המלך מן העורף. לאו עורף ממש והיינו מה שיש משפי הדרקר מאחוריו כל דברדי פרצוף, דהא כתיב מלול ערפו, אלא מל הרואה את העורף והיינו אהורי הצואר מלך בצפון וחותך בשור ופרקת עד השגע לסימנים. מליקתו בשירה. דו היא מצוח מליקתו לחתלה. ואידי רתנא השותט מן העורף פסולה ואיפלו פסלי רבנן, הויל זגמרו בפסול: ושיר בה מלא החות על פני כולה, לצד הראש, שלא הטה לסיכון לצאת מן הטבעת לצד הראש עד שגמר כל הטבעת כולה, כשרה: רבינו יוסי בר יהודה אומר מלא החות על פני רובה. אם שיר בה מלא חות השערה מן הטבעת לצד הראש על פני רובה הטבעת, קלומר שחתרן ורב הקנה בחרה בתוך הטבעת ובמיוחד הגרים ויצא ממנה לצד הראש, וגמר השחיטה לעללה ממנה, כשרה, דברובא אתכשרה לה שחיטה, ואידי כי קא שחית מחתק בשער בעלה הוא. ופסק הלכה, משפי כובע ולמטה, טריפה. מישחתי כובע ולמטה, כשר. והינוי דשיר בחתי, שחת בתוצן שני חיטין של בשן לעללה מטבעת הגדולה, ולמטה משפי כובע, ושיר בהן כל שהוא לצד הראש:

ד. השוחט מן הצדדים. ציד הצואר: שחיתתו בשירה. ואיפלו לכתהילה נמי. ואידי דבעלי למתני סיפא המלך מן הצדדים, תני נמי השוחט בדיעבד: המלך מן הצדדים מליקתו פסולה. במליליה כתיב (ויקרא) מלול ערפו, דהינו מאחורי: השוחט מן העורף שחיתתו פסולה, והני מייל שלא החזיר הסימנים אהורי העורף אלא חתק המפרקת עד שהגע לסימנים. לקודם שהגע לסימנים נתרפה בשבירת המפרקת. ובע"ג דבליליה כשרה, התם הוא דכולה מתחלה ועד סוף הו ממליקה והוא כשר שוחט שנוקב

מִשְׁחָחַמִּיז —

הַאֲחִין הַשְׁפֵּטִים :
כְּשַׁחַדְבֵּין בְּקָלְבּוֹן —
פְּטוּרִין מִמְעֵשֶׂר בְּהַמָּה ;
כְּשַׁחַדְבֵּין בְּמִעֵשֶׂר בְּהַמָּה —
פְּטוּרִין מִן הַקָּלְבּוֹן .

— כל מקום שיש מכיר;
אין קנס;
וكل מקום שיש קנס —
אין מכיר.

— כל מקום שיש מאון —
אין חלייצה;
— וכל מקום שיש חלייצה —
אין מאון.

**טַהוֹר בְּכָל חֶרֶשׁ —
טַמֵּא בְּכָל הַפְּלִימָן;**
**טַהוֹר בְּכָל הַכְּלִים —
טַמֵּא בְּכָל חֶרֶשׁ.**

טַהוֹר בְּכָלִי עֵץ –
טַמָּא בְּכָלִי מִתְכוֹת;
טַהוֹר בְּכָלִי מִחְכוֹת –
טַמָּא בְּכָלִי עֵץ.

- **הח'יב בשקדים המרים** —
פטור במתוקים;
- **הח'יב במתוקים** —
פטור במרמים.

ג. הפטמד: עד שליא החמיין – איננו נוכח בכיסף מעשר, ייפолос את המקרה;

רביינו עובדייה מברשותנו

וונוגה בו קיחת מעשר, ואין נהוג בו פסול מקוה: **האחין השותפין**. האחין שhn שותפין בירושון: **cashivim** בקלובן פטוריין מעשר בהמה. האחין שחלקו ולבסוף נשתחפו, חייבים בקלובן, וכשambilאיין שקהלין מביאין שני חייא שקלים ונותנים שני קלבותנו. והקלובן הוא לשון הכרע, חייבין להכريع שקללהין. ואם נתנו בין שניהם שקל שלם נותנים שני קלבותנו, יהיה להן לשקול לחצאיין. ופטורים מעשר בהמה מכל הנולדים להם כל ימי שותפות, שהשותפות פטור מעשר בהמה, כדאיתא בכורות בפרק בתרא ר' ר' טין: היה להר' לך, ולא של שותפות. והחט מוקים ליה להאי קראamus, וע'ג' דבכוכיר כתבי: **וכשחייבין בעשר בהמה**. כגון אם לא חלקו מעולם חייבין בעשר בהמה, לעשר כל הנולדים להם כל ימי שותפותם.adam ההם, יכול אפללו קנו בתפקיד הבית, תלמוד לומר היה, מכל מוקום: **ופטורין מן הקלובן**. למורי. שושקין בין שניהם שקל שלם. שממון אביהם בחזקתו עומר. והאב השוקל על בניו או על אחד מבני עירוד ופטורו בשלו, פטור מן הקלובן, דתנן בshallim (פ'א) השוקל בשביל העני או בשביל שכנו או בשביל בן עירו פטורו, ובניו נמי אין מצות שקליהם עלייו והוא לו הושכנו ובן עירו: **כל מקום שיש מכיר**. שאדם יכול למכוור את ביתו. דהינו כשהיא קתנה: אין קנס. אםナンה או נתפתה אין לאביה חמשת סף. דנערה כתיב, ורבנן כי' (ז) ננתן האש השוכב עמה לאב הנערה חמשת כסף: **וכל מקום שיש קנס**. דהינו כשהיא נערה: אין מכיר. שאין אדם מוכר את ביתו לאחר שהביה סימני נערות. ומיתניתין ר' מair היא, דאמר קתנה מבית יום אחד עד שתבייאشت שערות יש לה מכיר ואין לה קנס. משתיbiaشت שערות עד שתבגר יש לה קנס ואין לה מכיר. אבל חכמים אומרים, קתנה מבית שלש שנים ויום אחד עד שתבייאشت שערות. יש לה מכיר ויש לה קנס. ולהלה כהכמים. ונמצא שהבת מיום שנולדה עד שתבירה לביאה יש לה מכיר ואין לה קנס. ומשתראה לביאת עד שתבייא סימניין, יש לה מכיר ושל לה קנס. ומשתbialia סימניין עד שתבגר, יש לה קנס ואין לה מכיר. ואין בין נערות לבגרות אלא שש השדים: כל מקום שיש מיאון. יתומה שהשיורה אמה ואהיה ואפללו לדעתה, יכולת רזואה בלא גט. עד שתבייא סימניין. וכל ימי קתנותה אינה ראויה למלאו רזואה בלא גט. עד שתבייא סימניין. וכל ימי קתנותה אינה ראויה

בכלחנים פסול בולויים, הקשר בלויום פסול בכהנים: טהור בכל חרס טמא בכל הכלים. אויר כל חרס טמא, שאם הגעה טומאה לאוירו ולא נגעה בו, נתמך הכל חרס, דכתיב ביה (ויקרא י"א) אשר יפול מהם אל תוכו. ובגבי טההור, שאפילו געגה טומאה בגין לא נתמך בוכך. אויר כל הכלים טהור, כל מן שלא נגע בהן הטומאה אף על פי שתלית באוירן. ובגון טמא, שאם געגה טומאה בגין נתמאותו. נמצא, הטהדור בכל חרס, טמא בכל הכלים. טההור, טמא בכל הכלים, טמא בכל חרס: טההור בכל עץ טמא בכל מתקות.

גולמי כל עץ, הדינו כלים שלא נגמרה כל מלאכתן. אבל נגמרה חקיקתן לרואין הן להמשישן, טמאים. ופשוטי כל עץ מהוירם אפיקלו נגמרה כל מלאכתן, דאתකש כל עץ לשק, דכתיב (שם) מכל כל עץ או בגוד או עוז או שק, מה שקייטל מלוא וויקן. אך כל מיטלטל מלוא וויקן. גולמי כל מתקות טהורותם, הואיל וכובד שעזין לא חשיב כל למלתיהו עד שתגמר כל מלאכתן. פשוטין טמאים, שלא אתקיש לשק ככל עץ. נמצא, הטהדור בככלי עץ טמא בכל מתקות, הטהדור בכל מתקות טמא בכל עץ: החביב בשקדים המרים. שקדים המרים, קדמים הייבין בעמעשר, שדרון לאכלן בקבתנן קודם שייחיו מרים, גודלים פטורים, שאין דרויין לאכילה. מתקומים, גודלים הייבין, שנגמר פריזן, קדמים פטורין, שאין דורך איכילתן כן. נמצא, החביב בשקדים המרים פטור במתוקים, והחביב במתוקים פטור מרמים:

וז התמד עד שלא החמץ. עד שהשתא אידיית בהתרתי מייל ודרב הנוהג בה אינזנו נהוג בזה, והשתא אידיית בחדרה מלחה ובזמן שדבר זה נהוג בה אין אין דבר הה נהוג בה: תמד. מים שננותנים על החרצנים והזיגים וכשמחמיין ותוסס נעשהין, או על השמרים וקורוליטים אוthon המים טעם הין. ובזמן שננתן שלשה חלקיים מים והוציא ארכעה, לכolio' עלמא אין מעלא הוא. והכא מייריך בגין שאלה הווציא אלא כמו שננתן, או פחת או מעט יותר: עד שלא החמץ. מים בבעלמא הוא ואינו נkeh בכקס מעשר. דיוין הווצר בליך כתסף מעשר ובריס (ז"ז) וגנתה הכסף בכל אשר תואה נשף וגוו, מה הפרט ממופרש פרי מפריז גודלי קרע אף כל פרי מפרי וגודלי קרע: ופיטול את המקווה, דשלשה לוגזין מים שאובין פולסין את המקווה אם נפל לתוךו קודם המשחת ארבעים ססאה, וזה אין פסול את המקווה אלא בשינויו מראה: משחחמיין. השוב

TIME 4 MISHNA

רַב אֶחָד בְּעֻזָּף וּרְבָּשָׁנִים בְּבֵהֶמֶת —
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרֶת.

ב. הַשּׁוֹחֵט שְׁנִי רְאִשֵּׁן כְּאֶחָד —
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרֶת.

שְׁנִים אֲוֹחֶזֶין בְּסִכְינָה וּשְׁוֹחַטִין,
אֲפָלוּ אֶחָד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמַטָּה —
שְׁחִיטָתָן כְּשֶׁרֶת.

ג. הַתִּינוּ אֶת הַרְאָשָׁה בְּבֵת אַחַת —
פְּסוֹלָה.

הַיְהָ שׁוֹחֵט,

וְהַתִּינוּ אֶת הַרְאָשָׁה בְּבֵת אַחַת:
אֲםִם יִשְׁבְּפִcin מְלָא צֹאָר —
כְּשֶׁרֶת.

הַיְהָ שׁוֹחֵט,

וְהַתִּינוּ שְׁנִי רְאִשֵּׁים בְּבֵת אַחַת:
אֲםִם יִשְׁבְּפִcin מְלָא צֹאָר אֶחָד —
כְּשֶׁרֶת.

בְּפִיה דָּבָרִים אֲמֻורִים?
בָּזְמָן שְׁהוֹלִיךְ וְלֹא הַבִּיא, או הַבִּיא וְלֹא הַוִּילִיךְ;
אֲכָל אֶם הַוִּילִיךְ וְהַבִּיא,
אֲפָלוּ כָל שְׁהוֹיא, אֲפָלוּ בָּאָזְמָל —
כְּשֶׁרֶת.

כֶּל מָקוֹם שְׁיִשְׁתַּחַת תְּקִיעָה —
אֵין הַבְּדָלָה;

וְכֶל מָקוֹם שְׁיִשְׁתַּחַת הַבְּדָלָה —
אֵין תְּקִיעָה:

יוֹם טוֹב שְׁחָל לְהִיוֹת בְּעַרְבָּ שְׁבָת —
טוֹקָעִין וְלֹא מְבָדִילִין;

בְּמוֹצָאִ שְׁבָת —
מְבָדִילִין וְלֹא توֹקָעִין.

כַּיְצֵד מְבָדִילִין?

"הַמְּבָדֵיל בֵּין קָדֵשׁ לְקָדֵשׁ".

רַبִּי דּוֹסָא אָמֵר :

"בֵּין קָדֵשׁ חָמָר לְקָדֵשׁ פְּקָל".

פרק שני

א. הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בְּעֻזָּף, וּשְׁנִים בְּבֵהֶמֶת —
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרֶת.

וּרְבוֹ שֶׁל אֶחָד כְּמֹהוּ.

רַבִּי יְהוָה אָמֵר :

עַד שִׁישַׁחַת אֶת הַוּרִידִין.

חַצִּי אֶחָד בְּעֻזָּף, וְאֶחָד וְחַצִּי בְּבֵהֶמֶת —
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוֹלָה.

רבינו עובדייה מברטנורוד

את השחיטה, שהייתה דרשה חלדה הגומה ועיקור, כולם גمرا גמידי לה, דתニア, וובהת כאשר צויתיך, מלמד שנטזה משה בעל פה על הלכות שירתה, על הרשות ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה: עד שישוחות את הווירדים. כמוון חוטין שעל שני צדי הקנה. ואעופ בפלד את העם מלאלכה ובין המשמות תוקע ומריע ותווך ושותה: אין הבדלה, לא על הכלום ולא בתפללה. שאין הבדלה אלא במצואי שבותה וימים טוביים: יום טוב של להיות בערב שבת תוקעים. ע"פ שגם היום יום טוב היה ואין בו מלאה, תוקען להבטיל מלאלכת אוכל נש: ולא מבדילין. מפני שהנכנס המור מן היוצא: חל להיות במצואי שבת מבדילין. לפי שהייצא חמור מן הנכנס. ותקיעה אין כאן: כיצד מבדילין. בין שבת ליום טוב כשליל יום טוב להיות במצואי שבת: רבי דוסא אומר בין קדוש חמור, ואין הלהכה כרי' דוסא דלא מזולין בום טוב לקורות קדוש הקל:

ב **א** הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בְּעֻזָּף. מושם לדכתחלה מיבעי לשוחות שני סימנים: אפיקו בעוף, תנא השוחט, וממשע אחד בעוף דייעד אין לכתחלה לא. אבל שנים בבהמה לכתחלה הוא, דעת כמה לשוחות וליזיל. אי נמי, משומם דברי למתיini ורונו של אחד כמוון דודקא דיעבד, לכתחלה ציריך שיתחייב לשוחט כל הסימן כלו, אחר בעוף נפקא לנו בדש, מקרא דכתיב וירא י"א) זאת תורה הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרכמתה במים, הטילו הכתוב לעוף בין בהמה לדגים, לחיבור שני סימנים אי אפשר שכבר הוקש לריגם, לפטרו כלל כולם אי אפשר שכבר הוקש להבהמה, הא כיצד, הכושו בסימן אחד. ושחיטה מן הצואר ובשני סימנים. ווחסה דברים הפוליטים

לחיליצה אם יבמה הוא, דאיש כתיב בפרשה (שם כ"ה) ואם לא ייחפהן האיש, ומקשין איש לאיש. ומשנראית להיליצה אינה יכולהelman: כל מקום שיש תקיעה, בערבי שבתות וימים טובים תוקען תקיעות להבטיל את העם מלאלכה ובין המשמות תוקע ומריע ותווך ושותה: אין הבדלה, לא על הכלום ולא בתפללה. שאין הבדלה אלא במצואי שבותה וימים טוביים: יום טוב של להיות בערב שבת תוקעים. ע"פ שגם היום יום טוב היה ואין בו מלאה, תוקען להבטיל מלאלכת אוכל נש: ולא מבדילין. מפני שהנכנס המור מן היוצא: חל להיות במצואי שבת מבדילין. לפי שהייצא חמור מן הנכנס. ותקעה אין כאן: כיצד מבדילין. בין שבת ליום טוב כשליל יום טוב להיות במצואי שבת: רבי דוסא אומר בין קדוש חמור, ואין הלהכה כרי' דוסא דלא מזולין בום טוב לקורות קדוש הקל:

ב **א** הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בְּעֻזָּף. מושם לדכתחלה מיבעי לשוחות שני סימנים: אפיקו בעוף, תנא השוחט, וממשע אחד בעוף דייעד אין לכתחלה לא. אבל שנים בבהמה לכתחלה הוא, דעת כמה לשוחות וליזיל. אי נמי, משומם דברי למתיini ורונו של אחד כמוון דודקא דיעבד, לכתחלה ציריך שיתחייב לשוחט כל הסימן כלו, אחר בעוף נפקא לנו בדש, מקרא דכתיב וירא י"א) זאת תורה הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרכמתה במים, הטילו הכתוב לעוף בין בהמה לדגים, לחיבור שני סימנים אי אפשר שכבר הוקש לריגם, לפטרו כלל כולם אי אפשר שכבר הוקש להבהמה, הא כיצד, הכושו בסימן אחד. ושחיטה מן הצואר ובשני סימנים. ווחסה דברים הפוליטים

ה. הַשׁוֹחֵת בְּהַמָּה חִיה וְעוֹף וְלֹא יֵצֶא מֵהַדָּם — כְּשָׂרִים, וְגַנְאָכְלִים בִּידִים מִסְּאָבוֹת, לְפִי שֶׁלָּא הַכְּשָׁרָו בָּקָם. רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָוָרְמֶר: הַכְּשָׁרָו בְּשִׁחְיָתָה.

ג. הַשׁוֹחֵת אֶת הַמְּסֻכָּנָת — רַבִּן שְׁמֻעוֹן בֶּן גִּמְלָיאֵל אָוָרְמֶר: עַד שְׁתְּפָרְכָס בַּצָּד וּבְرָגֵל. רַבִּי אַלְיָזָר אָוָרְמֶר: דִּיה אֶם זְנָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן: אֲפִיךְ שׁוֹחֵט בְּלִילָה, וְלִמְחרָה הַשְּׁפָכִים וְמִצָּא כְּתָלִים מְלָאִים דָם — כִּשְׁרָה, שְׁזֹנָה; וּקְמִדָּת רַבִּי אַלְיָזָר.

וְחַקְמִים אָוָרְמִים: עַד שְׁתְּפָרְכָס אוֹ בַּצָּד, אוֹ בְּרָגֵל, אוֹ עַד שְׁתְּכַשֵּׁש בְּזֹנְבָּה.

אֶחָדר בְּהַמָּה דָקָה, וְאֶחָדר בְּהַמָּה גַּסָּה. בְּהַמָּה דָקָה שְׁפָשָׂתָה יְדָה וְלֹא הַחְזִירָה — פְּסוֹלָה, שְׁאֵינָה אֶלָּא הַוְצָאת נֶפֶש בְּלִבְרַד.

בְּמַה דְּבָרִים אָמוֹרִים? שְׁחִיתָה בְּחִזּוֹת מְסֻכָּנָת;

נִפְלָה סְפִינָן וְשַׁחַטָה, אֶפְרַיִם שְׁשַׁחַטָה בְּדָרְפָה — פְּסוֹלָה, שְׁגָאָמֵר (דְּבָרִים יב, כא): "זְבּוּזָה... וְאַכְלָת", מַה שְׁאַתָּה זְבּוּזָה — אַתָּה אַוְיכָל.

נִפְלָה הַסְּפִינָן וְהַגְּבִיבָה, נִפְלָד כְּלִיו וְהַגְּבִיבָה, הַשְׁחִיזָה אֶת הַסְּפִינָן, וְעַף, וּבָא חַבְרוֹ וְשַׁחַט: אֶם שְׁהָה כְּדִי שְׁחִיתָה — פְּסוֹלָה;

רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָוָרְמֶר: אֶם שְׁהָה כְּדִי בְּקוּרָה.

ד. שַׁחַט אֶת הַוּשָׁט וּפְסַק אֶת הַגְּרָגָרָת; או שַׁחַט אֶת הַגְּרָגָרָת וּפְסַק אֶת הַוּשָׁט; או שַׁחַט אֶחָדר מֵהַדָּם וְהַמְּתִין לְהַעֲדָה שְׁמַמָּתָה; או שַׁחַטְלִיד אֶת הַסְּפִינָן מִחְתַּח הַשְּׁנִי וּפְסַקְוָה — רַבִּי יִשְׁבָּב אָוָרְמֶר: נִבְלָה. רַבִּי עֲקִיבָּא אָוָרְמֶר: טְרָפָה.

כָּל אָמַר רַבִּי יִשְׁבָּב מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשָׁעַ: כָּל שְׁנֵפְסָלָה בְּשִׁחְיִתָּה —

נִבְלָה; כָּל שְׁשַׁחַיטָה כְּרָאוּי, וְדָכָר אַחֲרָגָרָם לְהַלְּפָסֶל — טְרָפָה. וְהַזָּה לֹא רַבִּי עֲקִיבָּא.

רכינו עובדייה מברטנורא

להפסל. כגון אחד מן התרופות השנוות בפרק ואלו טריפות: ה. בידים מסוכבות. קלומר בלבד אלא נתלית ידיים. דגוזו על הידיים להיות שנויות לטומאה. ובחולין שנعوا על תורה הקודש מיריע, דשני עושה שלishi בהן. דאללו בחולין גרידא, אפילו היו מושרין בדם אין שני עושה שליש בחולין: לפִי שלא הוכשרו בדם. שאין אוכל מקבל טומאה עד שיבוא עליי מים או אחד משבעה משקין, שהם מים יין מן חלב ודובש דם טל: הוכשרו בשחיטה, מגו דרישא שחיטה להך בשור מיריע אבר מן החי, משוייא לה נמי אוכל לא גברי טומאה. ואין הלכה כר' שמעון: ז. הושוחת את המסוכנת. כל שעמידים אותה ואני עומדת מחמת חוליה, הוי מאסוכנה. ואפילו יש לה כח בשינוי לאכול קורות ובקביעה של עז: עד שתפרכס. دائ לא פרכסה החישין שמא ניטלה נשמה קודם גמר שחיטה: אם יינקה, כדרך שהבהמות נופחות בגורנס והדם מקלח וזמןקן בכח: הושוחת בליליה. בהמה מסוכנת שצרכיה פרכסות, ולא ידע אם פרכסה, ולמחר השלמים ומצא כתול' בית שחיטתה הצורא מלאים דם, כשרה, מפני שדונקה. וכשיות ר' אליעזר דמכשיר לה בדונקה, אמרה רבי שמעון. ואין הלכה כר' אליעזר: אחד בHEMA דקה ואחד בHEMA גסה, צרכיה פרכסות אם היא מסוכנת: שפשתה יידה. בגמר שחיטה: ולא החוירה פסולה, אם היהת מסוכנת. לפִי שאין זה פרכס אלא כן דרכה בשעת צאת נפשה. אבל בסה לאו אורחה בהכי, ובין שפשתה ולא כפפה בין שכפה ולא פשתה כשרה:

מאור. ולא גורין איזמל שאין לו קרנים או יזמל שיש לו קרנים. ואיזמל שיש לו קרנים הוא שרגילים לשעות מן קרנים לאיזמל לנו על גביהם נוטים לצד ראשו. ומתקן שהוא קטן מאר הוא נשמט מן הצואר, וכשהוא מוליך ומביא יש לחוש שמא ילידו הסימנים אותו הקרניים: נפלת סלין ושחטה. טעם א דנפלה, הא הפליה הוא, כשרה. ואע"ג דלא איקון לשחות, דלא בעין כוונה בשחיטה, מדאי-צדרך קרא למימר גבי קדשים ורשות, לדלא בעין כוונה בשחיטה, לדעתכם זבוחו כלומר מרעה וכוונה, שמע (ויקרא י"ט, ח) לרצקם תזבחה, ובדעתכם זבוחו כלומר מרעה וכוונה, ממנה דבחולין לא בעין כוונה: נפלת סלין והגביהה, ושחה בהגביהה זו: כליו, בגין: או שהחיזו את הסלין. קודם שחיטה: ועפ' געשה עף ויגע מלחמת השחזה, וכשהתחייב לשחות לא היה בו כח ופסק שחיתתו, ובא חיירו ושות: כדי שחיטה אחרת. כדי שישחוט רוב שנים בבחמה אחרת כמותה כשהיא רבויצה גסה לדקה, ודקיה לדקה, ועוף לעוף. ורומב"ס פוסק כדורי האומר כדי שחיטתה בהמה דקה לעוף, ובעוי נמי כדי שיגביהנה ויריבינה. ולא נהגו כן: כדי בקורה. כשייעור שחיטה בודק ומבחן את סלינו. ואין הלכה כר' שמעון: ד ופסק את הגרגרת. היינו יעוקו. ובבחמה קאי: החילד. כסיה. ולשון חילדה, כחולדה הדרה בעקריה הבתים דמכסיא: תחת השנין, תחת הסימן השני. שהיא תוחב הסלין בין הסימן לצואר: ופסקו. מלמטה מעלה: נבללה. ומटמאה במשא: טריפה. ואינה מטמאה: ודבר אחר גרם לה נבללה.

שנים אוחזים בפסכין ושותחטיין,
אחד לשם אחד מפל אלג, ואחד לשם דבר פשר —
שוחיתן פסולה.

ט. אין שותחטיין —
לא לתוך ימים, ולא לתוך נחרות, ולא לתוך כלים;
אכל שוחית הווא לתוך עוגא של מים,
ובפספינה על גבי כלים.

אין שותחטיין לוגמא כל עקר;
אכל עוזה גומא בתוך ביתו,
בשביל שייננס הדם לתוךה.
ובשוק לא יעשה כן, שלא יחקה את המינים.

י. השוחית לשם עולה, לשם זבחים,
לשם אשם פליוי, לשם פסח, לשם תורה —
שוחיתנו פסולה;
ורבי שמעון מכשיר.

שנים אוחזין בפסכין ושותחטיין,
אחד לשם אחד מפל אלג, ואחד לשם דבר פשר —
שוחיתן פסולה.

אבל אם היה בחזקת בריה,
אפילו אין בה אחר מכל הטעמים הללו —
פסולה.

ג. השוחית לנכרי —
שוחיתתו כשרה.
ורבי אליעזר פוסל.

אמר רבי אליעזר:
אפילו שוחטה שיאלל הנכרי מחר כבד שלה —
פסולה,

ששתם מחשכת נכרי לעבודה זהה.

אמר רבי יוסי: קל וחומר הדרבים!
ומה במקום שהמחשכה פוסלה, במקודשין —
אין הכל הולך אלא אחר העובר;
מקום שאין מחשכה פוסלה, בחילין —

אינו דין שלא יהיה הכל הולך אלא אחר השוחית?

ח. השוחית לשם הרים, לשם גבעות,
לשם ימים, לשם נחרות, לשם מדירות —
שוחיתתו פסולה.

רבינו עובדיה מברצנורא

דרmia לשחיטה לשם ע"ז ומחלפה בה. ורока אמר לשם הרים לשם
גבועות, אבל אם אמר למליך הממונה על ההרים ועל הגבעות, הרי זו זבח
מתים ואסורה בהנהה: לשם דבר נש. שחיטה סתם:

ט. אין שוחיתין לתוך ימים. שלא יאמרו לרשו של ים הוא שוחית: ולא
לתוכ הכלים. שלא יאמור לדמה לעבורה וזה לא עבר: עוגה,
גומא. לשון עוגיות לגפניהם במועד קתן ובע"ז: עוגה של מים. דוקא
עכוורים, אבל צלולין לא. שما אמרו לפצוף פניו הנראה בימים הוא
שוחית: ובפסינה. יכול לשחוט על גבי כלים והדם שותה ויורד לתוך הים.
שהרואה אומר כדי שר לא לכלך הספינה הוא ערשה: אין שוחיתן לgomoa
כל עיקר. ואפילו בבית. וטעמא דגומא, מפני שהוא חק המינים: אבל
עושה גומא. בוגרמא מפרש דהכי קامر, אין שוחטים לgomoa כל עיקר.
והרוצה לנקר חצרו כיצד הוא ערשה, עושה מוקם חוץ לgomoa ושוחט
הדם שותה ויורד לgomoa: יחקה את המינים. יחויק יידין בחוקותיהם.

י. השוחית. חולין בחוץ: לשם עולה. כיוון דעתולה באנה ונדרונבה הרואה
אומר עכשו הוא מקדריש ושוחטה לעולה וקדשים בחוץ מותרים. הלכך
גוזו רבנן עליה ופסולה. וכן שלמים [וכי]: אשם תלוי. בא על ספק חיוב
כרת. כגן שתי חתיכות אחת של הלב ואחת של שומן ואכל אחת מהן ואין
ידעו איזו מהן אכל. אשתו ואחותו עמו במטה ובא על אחת מהן ואין ידוע
על איזו מהן בא. מביא אשם תלוי להגן מן היסורים עד שיודיע לו אם חטא
ודרי מביא טאתה. ומגניתין ר' אליעזר הא דארור בירוחה כי"א מתנרב
אדם אשם תלוי בכל יום, שבכל יום עומד בספק חטא ולבו נוקפו שמא
חטאתי. ונמצא שדבר הנידר ונידב הוא: לשם פסח. ופסח גמי מקרי דבר
הnidr וnidb, הואיל והוא עשי להפרישו כל ימות השנה ולהניחו עד זמנה,
אמר כי לא שוחיט שלמים בחוץ ואכל לו: ורבי שמעון מכשיר. שלא היה

וז רובי אליעזר פוסל, אם בהמת נכרי היא. ע"ג דישראל קשחת לה
מהニア בא מהשחת נכרי, דסתם מחשבתו לעבורה וזה: חצר כבד. יותרת
הכבד: אמר רבי יוסי קל וחומר. שלא מהニア מחשבת בעלים, הויל
וישראל שוחית לה: ומה במקום שהמחשכה פוסלה. דהינו במקודשים
בדרכיב (ויקרא ז) המקريب אותו לא吟שכ, קרי בה לא吟שכ, כלומר שלא
יחסוב לאכלו חזון למן כי פגול היה: אין הכל הולך אלא אחר העובר.
לכלתיב המקירב לא吟שכ. אבל בעלים לא פסלי במחשבתן כי מקיב לה
כאן: מקום שאין המחשכה פוסלה. בוגרמא מפרש למוגנין והכי אמר,
ומה במקום שהמחשכה פוסלה במקודשים בארכע עבדות, אין הכל הולך
אל אחר העובר. מקום שאין המחשכה פוסלה בחולין אלא בשתי עבדות,
איינו דין שלא הכל הולך אלא אחר השוחית. הכי פירושה, במקום
שהמחשכה פוסלה במקודשים בארכע עבדות שחיתה זורה וקבלת הדם זוקה
והולכה, אייזו מאלו שחשב על מנת לאכל מן חזון למן, פגול הוא,
ואע"פ שיש בה חומרה זו אין מחשכה הולכת אלא אחר העובר. חולין
לענין עבורה זרה שאין המחשכה פוסלה בהן בארכע עבדות אלא בשתיים,
בשחיטה ובורקה, דהני הוא דכתיבין, זוחב לאלהים יתרכם שפט כ"ב, בל
אסיך נסכים מדם (ההילם ט"ז), אבל קבלת הדם זוקה השחתה זורה,
ע"ג דשיקא בעבורה זרה, מיהו לאו עבורה היא לאפסורי בהמה מושט
הקטר חלבה לעבורה זרה היכא דלא נשחתה ולא נזרק דמה לעבורה זורה,
דהא אפילו פגנים לא מיפסיל קרבן אם חשב על אכילת בשר בשעת הקטר
הלבם, וכיון שמצוינו קולא במחשבת חוץ, דין הוא שנקל בזה שלא היה
הדבר תלוי אלא בשוחט. והלכה כרבי יוסי:

ח. השוחית לשם הרים וכו' שוחיתתו פסולה. ותקורתה עבורה זרה לא
היא ליאסר בהנהה, משום דכל hei אין געשים עבורה זרה, דכתיב ודבר
יב"א אלהיהם על ההרים, ולא ההרים אלהיהם. ומיהו פסולה מלאכול, משום

נקב הלב לבית חללו,
נשברת השדרה ונפסיק החוט שלה,
נטלה הכבדר ולא נשתייר הימנה קלום;

הריאה שנתקבה, או שחסרה.
רבי שמעון אומר:
עד שתנקב לבית הסمفונות.

נקבה הקבה, נקבה המירה, נקבי הדקין,
הפרס הפנימית שנתקבה,
או שנקרע رب החיצונה.

רבי יהודה אומר:
הגדולה — טפח,
הקטנה — ברפה.

הensus וביות הפטסות שנתקבו לחוץ.

השורחן לשם חטא, לשם אשם ודאי,
לשם בכור, לשם מעשר, לשם תמורה —
שחייבתו כשרה.

זה הפלל:

כל דבר שנדר וננדב —
השורחן לשמו אסור;
ושאינו נדר וננדב —
השורחן לשמו קשר.

פרק שלישי

א. אלו טריפות בבהמה:
נקיבות הושט, ופטוקת הגרגרת,
נקב קרום של מוח,

רבינו עובדיה מברצנורא

כלום טריפה. עד שישתיר כוית במקומות מרוה וכזית במקום שהוא ממש מהמן, ואשם מעילות, ואשם שפחה חרופה. ועל שם שאשם תלוי בא על ספק קרי להני אשם ודאי: לשם בכור לשם מעשר. מידע יידי אישיש דרך הוא, דברו ומשער קלא אית לחו ומידע ייעי מקמי הCY, דאליו ההיא שעתא לאו בני אפרושי נינחו דנימא השטה קמקדיש להו: זה הכלל. לאתובי אם אמר הריני שוחט לשם עולת נזיר, שהיא פטולה. דמהו דתימא ליכא למיחש לחרובא, דמידע דהא לא נדר, קמ"ל דמייר אמר למא נדר בצענא זה שלשים יומ שווא סתם נזרות ובשלשים יום לא מנכרא מלטא לשכני: ושאינו נדר וננדב. לאתוי עולת يولדי, שאם אמר שש האינה חייבת קרבן עלתה ילדות פטריש, כשרה. ואיפלו אמר לשם אשא האינה חייבת קרבן לידה. ומהו דתימא הוואיל ואין אותה אשא חייבת קרבן לידה לא היה זה אלא נדבה, קמ"ל דיאמר שמא הפלילה, דמפלת אין לה קול ונמצא קרבן זה חובה ולא נדבה ולפיכך שחייבתו כשרה:

ג **א** אלו טריפות. נקב הושט. שני עורות יש לו לושט, החיצון אדים והפנימי לבן. אם נקב זה בלוא זה כשרה, נקב שנייה אפילו זה שלא נגדר זה, טריפה. וכל נקב במשחו: ופטוקת הגרגרת, לרחה ברובקה. ואני טריפה לסمفון הגדל של כל השהו: ניקבה המורה, הכסיס שלה. נקבה הקיבה. נקב מפולש לתוך חללה בכל השהו: ניקבה המורה, הכסיס שלה. מקום שאין הכבד סותמתה: ניקבו הדקין. בני מעיים. מקום שאין דקים אחרים סמור לנקב להגן עליו. אבל הדרוד דכתנתה דאנקיב לחבריה, חבריה מגין עלייה: ברשת הפנים. כל הכרם יכול קורי ברשת פימי ונקבותו במשהו. ברשת החיצונה, בשור החופף את רוב הכרם והוא קروم עב עבר על כל החלל מן החזה ועד הירכים. והכרם מעוטו נחבא תחת צלעות החזה. ורווח תחת אותו קром. ונקרע ברובו דקארם, הינו שרואים כמה יש מן הקром נגדו רוחה. ניקב קروم של מוח. שני קרומים יש למוח, העליון דבוק לעצם הגולגולת, והשני הסמור למוח. אם ניקב העליון והשני הסמור למוח קרים, כשרה. ניקב שני הטעון למוח ע"פ שהעלין קרים, טרפה, ואע"פ שלא ניקב העצם: ניקב הלב בבית חלל. שני חללים יש לב, האחד לציד ימין הבהמה, והאחד לציד שמאל. אם ניקב הלב במשחו והגיא הנקב לאחד משני אלו החללים, טרפה. וכן אם ניקב בסחות שבבל העשוינו עין ביב והוא קורי גנה ולב, טרפה: נשברת השדרה. חוליות השדרה: ופסיק החות. כמוין חוט לבן ווצא מן המוח ועובד על פניו אוריך השדרה כולה, וקרום נפסק מkip את החות. ואם נפסק רוב הקיפו של קרום זה ברחובו, הינו נפסק החות וטרפה, ואיפלו לא נשברת השדרה, אלא אורחא דמלטה נקט, דרב פסקת החות על ידי שברית השדרה הוא: ניטל הכבדר ולא נשתייר הימנו שניקבו לחוץ. שהנקב נראה מבחוץ. כגון שניקבו או זה או זה שלא במקומות

רבן שמעון בן גמליאל אומר:
עד כהoper ה-איטלקי.

נִפְחַתָּה הַגְּלֶגֶלֶת וְלֹא נִקְבֵּת קְרוּם שֶׁל מַחַת,
ニקְבֵּת הַלְּבָב וְלֹא לְבִתָּה חַלְלוֹ,
נִשְׁבְּרָה הַשְׂדָּרָה וְלֹא נִפְסַק הַחוּט שֶׁלָּה,
נִטְלָה הַכְּבָד וְנִשְׁפַּרְתָּ הַיְמָנָה פָּזִית,
הַמְּסִס וּבֵית הַכּוֹסֶת שְׁנִקְבּוֹ זֶה לְתוֹךְ זֶה,
נִטְלָה הַטְּחֹול, נִטְלָוּ הַכְּלִיּוֹת,
נִטְלָל לְחֵי הַמְּחַתּוֹן, נִטְלָה הַאֵם שֶׁלָּה,
וּחֲרוֹתָה בִּידֵי שְׁמִים.

הgilida —
רבי מאיר מקשר,
ותבאים פולין.

נִפְלָה מִן הַגָּג, נִשְׁתַּבְרוּ רַב צְלֻעָּתָה,
וִדְרוֹסֶת הַזָּאָב.

רבי יהוֹה אָמֵר:

דְּרוֹסֶת הַזָּאָב — בְּדַקָּה,
וִדְרוֹסֶת הַאֲרִי — בְּגַפָּה;

דְּרוֹסֶת הַנִּינְזִין — בְּעֹזִי הַדָּק,
וִדְרוֹסֶת הַגֵּס — בְּעֹזִי הַגֵּס.

זה ה-בְּפָלָל,

כל שאין כ-מוקה מיה —
טרפה.

ב. ואלו כשרות בבהמה:

בקבָּה הַגְּרָגְּתָה, או שְׁנִסְדָּקָה.

עד פְּמָה תְּחַסֵּר?

רביינו עובדייה מבברנגורוד

ולמעליה, טריפה. והסרון בשדרה, שאם חסירה חוליא אחת, טריפה. ולולדה, שנפל עורה והופטה כולה, או מחמת שחין או מחמת מלאכה, טריפה. וחורתה, שצמקה ריאה שללה ונעשית כחריות של דקל מחמת פחד שהבעיטה אדם, ודוקא בידי שםנים תנן לקמן שהוא משומם הדוראה בריאה, אבל מתרסקו אבריה. ואם הלכה מלא קומתה, כשרה ואני אדריכת בידקה. ואם עמדת ולא הלכה ושהתחה, אע"פ שלא הלכה ולא עמדה, כשרה וצריכה בדיקה. ושנפלה ושהתחה, אע"פ שלא הלכה ולא עמדה, כשרה וצריכה בדיקה. ובדיקה זו בחיל הגוף בפנים לראות אם מתרסקו אבריה. ובית הרחם וכן הסימנים אין בהם ממשום ריסוק אברים: נשתבררו רוב צלעותיה. עשרים ושתיים צלעות שיש בהן מוח יש להבמה, אחת עשרה מכאן ואחת עשרה מכאן, והוא נשתבררו שמש מכאן ושש מכאן. או אחת עשרה מכאן ואחת עשרה מכאן, וזה נשתבררו רוב צלעותיה. והוא שנשברו מהצין לפני השדרה, לפיק שם חייתה, ולא מחצין לצד החזה: ודרוסת ה-זאָב. שמכה בצפרני בבהמה ומתייל בה ארס ושורפה. ואין דרוסה אלא ביד, אבל לא ברגל. ואין דרוסה אלא מדעת. ודרוסה שאמו, צריכה בדיקה נגד בני מעיים, וכגן ספק דרוסה או שוראה שדרסה ואין מקום הדרישנה ניכר מבחוץ, צריכה בדיקה גבה בכורה וצדיה וכל שכגד ביני מעיים. ואם האדים שם בשער, טריפה. ואם ודרוסה היא, בודק כנגד מקום הדרישנה ורואה אם האדים בשער, טריפה. ואם לאו כשרה: דרוסת ה-זאָב בדיקה. אבל בסגנון לאלים זיירהה למkilliyah: ודרוסת ארי בגסה. וכל שן בדיקה. ורבי יהודה לפירוש מלתיה דת'קathy ולו לא פalgogi עליה. והלכה כמותו: הנץ. אשפורייר בלע"ז: בעוף הדק. יונים וצפורים: דרוסת הגס. אשטורר: בעוף הגס. אווזים ותרנגולים: זה הכלל. לאתווי שבעה מיני טרפות שלא הוכברו במסנה ואלו הן: (א) קוליות היהוד שקבעו מזקומו מן החור שבעצם האליה שהוא חורבן, והוא דאי-ענקול ניביה. (ב) לכתה אפיקו בוליה. והלכה כמותו: הנץ. אשפורייר בלע"ז: דמטיא לכתה למקום חרץ של כליא. אין תחול שניקב מפולש במקום עבה שב. ואם נשתיר בו כעובי דינר זהב, כשר. אין סימנים שנדרלו בדורבן. ככלומר שנחלשו בכמה מקומות ומוחבורים כאן מעט וכך מעט. (ה) נערקה צלע מעירקה. ודוקא נשתבררו תנן במתניתין דעבעין רובה, אבל נערקה צלע אחת מיירקה עד חצי חוליותה, טריפה. אין גולגולת שהוכחה מכות רבודת על גולגולת ולא ניקב הקרום, ורובה חיבורם, אם כי איכא למאן דאמר דתנא טריפה. (ו) וברשות החופה את רוב הקרים ברובו, נמי איכא למאן דאמר דתנא מירתי ליה בזוז הצלל. ולא הווךר בפירוש במסנה, לפי שאינם מפרשין הקרים החיצונה שנייה שהוא בשער החופה את רוב הקרים כפירושنا לעיל. וכן מיתתי תנא בזוז הצלל בהמה שנחטכו וגליה האחוריים מן הארכובה

רבי יהודה אומר :
אם נטלה הנזקה פטולה.
ה. אחוזת הדם, והמעשנת, והמצנחת,
ושאכלת הרドופני ושהאכלת צואת תרגולים,
או ששתת מים הרעים —
כשרה.

אכלת סם הפוטה, או שהכיפה נחש —
מתרת משום טרפה,
ואסורה משום סכנת נפשות.

ג. סימני בהמה וחיה נאמרו מן הTORAH,
וסימני העוף לא נאמרו.
אבל אמרו חכמים :
כל עוף הדורס — טמא.
כל שיש לו אכבע יתרה זפק וקורקנו נקלף —
טהור.

רבי איליעזר בר אדרון אומר :
כל עוף החוליק אתה רגליו — טמא.

ג. ואלו טרפות בעוף :
נקבה הושט, פסוקת הגרגרת,
הכפה חלדה על ראש מקומ שעשו אותה טרפה.
נקב קורקן, נקבו דקון.

נכלה לאור ונחקרו בני מעיה :
אם ירקים — פסילין,
אם אדרמים — כשרים.

דרסה, וטרפה בכתל,
או שרצצתה בהמה ומפרכסת,
וששתה מעט לעית וששתה — כשרה.

ד. ואלו כשרות בעוף :
נקבה הגרגרת, או שנסדקאה,
הכפה חלדה על ראש מקומ שאינו עושא אותה טרפה.
נקב הזפק.
רבי אומר : אפלו נטול.

יצאו בני מעיה ולא נקבו,
נשתרבו גפייה, נשתרבו רגליה, נמרטו גנטיה.

רכינו עובדייה מברטנורא

שהכנים לתוכו לא הפך עליונו להתחנו או עוגלה זו למעלה מכמות שהיה
שהחלף זו למעלה והוא למטה. אבל הפך בהן, טרפה, שכן שנהף אחד
מהם אינו יכול להיות : נשתרבו גפייה. עצמות המכפים. וזרקו נשתרבו,
אבל שמות גף בעוף, טרפה, חישין שם נקבת הריאה. לפי שהריאה
נhabאת בין אצלעות וקרום הבשר רך ודק בין צלע לצלע וכשותם גפה
מתנתקת הריאה עם הגף : נשתרבו רגליה. מן הארכובה ולמטה, או אפילו
למעלה ולא יצא העצם לחוץ. אבל יצא לחוץ, תנן בהמה המקשה זפק ד'
משנהו דהרי טרפה, ושם נפרש : נמרטו גנטיה. היינו גזחה גדולה של כל
גופה ; גזחה, היא דקה של הבשר שאין בה קנים, דחשים לה כל גופה,
ואין הלהה כרבי יהודה :

ח אחוזת הדם. שאחזה דם וחלתה : והמעשנת. שנכנס עשן בגופה :
והמצוננת. חוליה מהמת צינה. ורמכ"ס פירש אחוזת הדם שבגר עליה הדם,
והמעשנת שגבורה עליה הליחה השחורה, והמצוננת שגבורה עליה הליחה
הלבנה. ולא הזיכר להליחה הריבית שיש האדומה, לפי שאינה מציה כל
כך בבהמות : הרドופני. סם המות דבחמה. וכן צואת התרגולים, הבהמות
האוכלות ממנה מותה : מים קדושים. מים מגולים : סם המות. דבר שהוא

שם המות לאדם ואני סם המות לבהמה :
ו הדורס. האוחז בצפרינויים ובגבהה מן הקורקע מה שהוא אוכל. ויש שפירשו,
שאינו ממתק לבעל כי עד שימות אלא אוכלו מחיים : אכבע יתרה. זו
אכבע המש הקורקן. ולא שייהי כל עוף טהור צrisk לכל הסימנים הללו,
נקלף מש הרודר. ואלה סימן אחד בלבד ד', ובכלב שנדע בו שאינו דורס ואוכל. והגאנונים
כחובו שמסורתם בידם שאין מכשרים עוף הבא בסימן אחד ואע"פ שדרוע
לנו בו שאינו דורס ואוכל, אלא אם כן היה אותו סימן שקורקן נקלף
ביד, אבל אם אין נקלף ביד אך ע"פ שיש לו זפק או אכבע יתרה מושך
התירוחו : החולק את רגלי. כשמעדיו על החות נותן שתי אכבעותיו
מכאן ושתים מכאן : טמא. בידוע שהוא דורס :

כשרה. ואם נפשת ממנו רוחב סלע על פני כל השדרה, או ע"פ של שאר עורה
קיים. טרפה. וכן הוא פסק ההלכה :
ג הכפה חלדה על ראשיה. שנשכה בשנית. דאליו ביר יש דרישה לחוללה
בעופות וכל נגד החלל טרפה ביה : מקום שעשו אותה טרפה. שיש
לחוש שما נקב קרום של מוות. וכייד הוא עושה, מכnis ידו לתוך פי העוף
ודוחק אכבעו למללה, אם המוח מבצבז וווצא בידוע שניקב הקרומים וטרפה :
ניקב הקורקן. והוא שייהי הנקב בשער הקורקן ובכיס שבתוכו שהמאכל
עובד בו, דהיינו שייהי נקבותם הכים והבשר זה כנגד זה. אבל קורקן שניקב
וכיס שלו קיים, או אפילו ניקבו שניהם הלא כנגד זה, כשה : ונחקרו
בני מעיה. כווצו מהמת האור ונחקרו מראיתן. לשון מעי חמרומו : ירוקים
פסולים. הכי אמר, אברים שדרוכן להיות אדומים, כגון הלב והכבד
והקורקן שדרוכן להיות אדומים באוזין ותרנגולים ותורות ובני יונה וכיצודא
ביהן, אם נשתנו ונעשו ירוקים מהמת האור, פסולים, ואם נשארו אדומים כמו
שהיא, כשרים. והוא הדין הדקים שדרוכן להיות ירוקים. אם נשתנו מבריתן
ונחקרו אדומים, פסולים. וכן עופות המים שהלב והכבד והקורקן שלם
ירוקם. אם נפלול לאור והאדמין, פסולים. שכל ששתנו מראיתן מהמת האור,
פסולים. ושיעורו שינוי המראה, במושה כמו שנקב במושה : דרשת. אולם
ברגלו : או שטרפה בכללל. שהכחיה בה בכוותל : או שרצצתה בהמה. דaicא
למייחש להני גלתה משום ריסוק אבירם. ועדין מפרכסת : אם שהטה מעת
לעת וושתחה כשרה. וביעיא בדיקה כדכתיבין לעיל גבי בהמה. שכטרפה
שמנו חכמים בהמה, כנגד בעוף. יתר עליה העוף, אלו השינויים במשנה :
ד נקבת הגרגרת או שנסדקאה. נקבת הגרגרת וسدיקתה בעוף. ונקבות
הגרגרת וסדריקת בהמה, וכבר פרשנו לעיל. ואם ניקב נקב שיש בה
חרסון, אם החסרון הוא כשיירוד ווב חלל הקנה של אותו העוף, טרפה. ואם
לאו, כשרה : הזפק. הוא סמוך לווט. וכל הנמשך עם הושט כשהעוף מושך
צוארו דינו כושט ונקורתו במשהו, ושאר הזפק אם ניקב כשר : רבי אומר
אפילו נטול. ואין הלהה כרבי : יצאו בני מעיה, לא שנו אלא شبשה

a member
of the
 jewish
futures
family

TIME 4 MISHNA

מן הטעול ומן הפלויות —
אסור באכילה.
זה הכלל:
דבר שגופה — אסור;
שאינו גופה — מתר.

ב. המבוארת המקשה לילד —
מתחך אבר אבר ומשליך לכליים.
יצא רבו —
הרי זה יקבר,
ונפטרה מן הבכורה.

ג. בהמה שמת עבירה בתוך מעיה,
והוושיט הרועה את ידו ונגע בו,
בין בכחמה טמאה, בין בכחמה טהורה —
טהhor.

רבי יוסף הגלילי אומר:
בטמא — טמא;
ובטהורה — טהור.
האשה שמת ולדה בתוך מעיה,
ופשטה החיה את ידה ונגעה בו —
החייה טמאה טמאת שבעה,
והאשה טהורה עד שיצא הולוד.

ג. ובଘבים :
כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקורסלים,
וכנפיו חוףין את רבו.
רבי יוסף אומר: ישמו חגב.

ובגדים :
כל שיש לו סנפיר וקשקשת.
רבי יהודה אומר:
שני קשקשין וסנפיר אחד.
ואלו הן קשקשין ?
סנפירים בון ;
סנפירים ?
הפורם בון.

פרק רביעי

א. בהמה המקשה לילד,
והוציא העבר את ידו והחיזקה —
מתר באכילה.
הואץ את ראשו, אף על פי שהחיזרו —
הרי זה פילוד.
חותך מן העבר شبמעיה —
מתר באכילה.

רבינו עובדיה מברטנורא

ב. המבוארת המקשה לילד. בפרט רחם שלה. מותר להחרך אבר אבר כשהוא יוצא ראשון וראשון: ומשליך לכלבים. דכל כמה דלא נפק רובייה לא קדיש: יצא רבו. כאחד, וחתוכו: הרי זה יקבר. דיבציאת הרוב חלה קדרשה עלי, דקרין ביה איש אשר יולד: ונפטרה מן הבכורה. שהבא אהיריו אינם בכורו. בין שיצא ראשון אבר ובין שיצא רוב כאחד, דה שנוי לאו פטר רחם הוא:
ג. בכחמה טהורה טהור. מקל וחומר, ומה אם הוועילה לו מהচית אמו להתידיו באכילה בשחיתתה ע"פ שהוא מת, לא תועיל לו כשהיא חייה לטהרו מלטמא. ובכמה טמאה מנגנון, דאמר קרא (ויקרא י"א) וכי ימות מן הבבמה, זו בהמה טמאה. אשר היא לכם לאכלה, זו הבמה טהורה. איטקש בהמה טמאה לבהמה טהורה, מה בהמה טהורה עוברה טהור, אף בהמה טמאה עוברה טהור: רבי יוסף הגלילי אומר בטמא טמא. ומפיק ליה מקרה דכתיב (שם) או נש אשור תעג בכל דבר טמא או נבלת היה טמאה או נבלת בהמה טמאה, וכי נבלת בהמה טמאה מטמא ונבלת בהמה טהורה אינה מטמא. אלא אזיה, זה עבור שבטמא טמא, ובטהורה טהור מקל החומר. ובטמא טמא דליקא קל וחומר ולא דרשנן הקישא. ואין הלכה כרבויוס: היה טמאה טומאת שבעה. ומדרבנן, גוריה שהוא יוציא עוגב את ראשו חזק לפרוודו והרי הוא בילד ומטמא והחיה סבורה שעדיין הוא במעיה ואתה לטהור. אבל ברועה שהושיט ידו למעי בהמה דקתי מתניתין טהור, ליכא למgor הци, מפני שרchrom של בהמה גלי וכי מפיק חי ליה: והאשה טהורה עד שיצא הולוד. דasha מרגשת בעצמה כשמוציא ראושו חזק לפרוודו ולאأتي לטהורו:

ז. ובଘבים. וזה סימן טהרהם: כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים ושיש לו קרסולים. הם שתי רגליים ארוכים בלבד האربע. והם סמוך לצווארו מועל לרגליו לתוך בהם, כשהוא רוצה לקפוץ מתחוץ בהם: רבי יוסף אמר ושמו הגב. ע"פ שיש בו ארבעה סימנים הללו איןו כשר, א"כ ידוע ששמו הגב. וכן הלבנה: כל שיש לו סנפיר וקשקשת. אפילו אין לו עצשו ועתיד נידל לאחר זמן, או שיש לו עכשו ועתיד להשירין כשיוצא מן המים, מותר: וסנפירים הפורח בהן. שט בון על פניהם:

ד. א. בהמה המקשה. מותר באכילה. העובר כלו ואפילו מקום חתק של אבר. דאם הוציא ידו ולא החיזקה צריך להניח מה שבסנים לצד החיזין ולהתכו, מקום החתקה בדילת החיזין והפמי אסור, מפני שהוא עומד על שפת הרחם. אבל החזירה אין צורך לחתר לצד פנים, אלא מצמצם וחותך בצד הרחם. דמאי טעמא נאסר האבר כשיצא לחין, מושם וברשות מוקם חתק מותר. דמאי טעמא חוץ למחיצתו הוא לו שדה, טיפולה. מה טיפולה כיוון שנטרפה שוב אין לה היתר, אף בשור כיוון שיצא חוץ למחיצתו שב אין לו היתר. ומקום חתק לא יצא חוץ למחיצתו, הילך מותר כשהחזירה קודמת שחיתה, דקרין ביה (ויקרא י"ד, ז) בבקשה... בבקשה... תאכלו: הרי הוא כילוד. והוא לא מהני לה שהחיטה אמן, צריך שהחיטה לעצמו אם נמצא דרי. ואם נמצא מות הרוי הוא כנבלת: חותך מעורר שבמעיה. והנימ החתיכה בתחום, מותר בשחיטתה ההמה והוועילה: וע"פ שהנימו בבהמה לא הותר בשחיטתה. ולחייב נקט תחול וכליות, מושם דמידי שלא מיטרפא בהו הוא:

טל לך מה שhabat ?
תני שנוולקה טרפה מן הפטן מניין ?
לא,
אם אמרת בבהמה טמאה,
שben אין במינה שחיטה ;
תאמר בטרפה, שייש במינה שחיטה ?

בן שמונה כי —
אין שחיתתו מטהרתתו,
לפי שאין במינו שחיטה.

ה. השוחט את הבהמה,
ומצא בה בן שמונה חי או מת,
או בן תשעה מת —
קורעו ומוציא את דמו.

מצא בן תשעה כי —
טעון שחיטה, וחיב באותו ואת בנו;
דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים :
שחיתת אמו מטהרתתו.
רבי שמיעון שורי אומר :
אפלו בן שמונה שנים וחורש בשירה —
שחיתת אמו מטהרתתו.

קברעה ומצא בה בן תשעה כי —
טעון שחיטה,
לפי שלא נשחתה אמו.

ד. בהמה המקשה לילד,
והוציא העבר את ידו וחטכה,
ואחר כך שחת את אמו —
הבשר טהור.

שחת את אמו, ואחר כך חטכה —
הבשר מגע נבלה;
דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים :
מגע טרפה שחוטה ;
מה פצינו בטרפה שחיתתה מטהרתפה —
אף שחיתת הבהמה טהרה את האבר.

אמר להם רבי מאיר : לא,
אם טהרה שחיתת טרפה אותה —
דבר שוגוף ;
טהר את האבר —
דבר שאינו גופה ?

מנין לטרפה שחיתתה מטהרתפה ?
בבהמה טמאה אסורה באכילה —
אף טרפה אסורה באכילה ;
מה בהמה טמאה, אין שחיתתה מטהרתפה —
אף טרפה, לא טהרנה שחיתתה !

לא,
אם אמרת בבהמה טמאה, שלא קיתה לה שעת הכשר ;
תאמר בטרפה, שהיתה לה שעת הכשר ?

רבני עבדיה מברנתנורא

שחיטה מועלה בגין שמונה. אלא כשהוא במעי אמו ניתר בשחיטתם אמו :
ה ומוציא את דמו. דחלבו בלבד הוא דשרי. כדתニア בתורת כהנים, כשהוא אומר חלב ושת כי לילות באשם שאין צור לומר מדק וחוור הוה לפין לה, ומה שלימים שאין כל מלין טוון אליה, הרי הן טעונים חלב ושת כי לילות. שם שכל מלין טוון אליה, איגר דין שיטענו חלב ושת כי לילות תלמוד לומר, אלא לוודך לך מה חלב ושת כי ליל הנמצא באשם יקריב, שהרי אין אש שליל, שאינך יכול לומר חלב שליל הנמצא באשם יקריב, שהרי אין אש בא נקבה, אף כל אפיקו בקרבתם הבאים נקבה, חלב האמור בהן מוצא מכלל שליל, וכיכון אין חלב שליל קריב בכל הקרבנות, שרי באכילה. אבל דמו לא גרע מדם האבירים דקימא לען במסכת כריתות דם האבירים עוכר בלא תעשה : טוון שחיתה. דחדשים גומי לשוייה בהמה באנפינפש ולא אחרבי מכל בבהמה תאכלו : וחיב באותו ואת בנו. שלא ישחטו ביום שחחת את אמו : ווחכמים אמרים שהיית אמו מטהרתתו. חדשים ולידת גומי : ר' שמיעון שורי וכו'. לדבריהם גומי לשוייה בהמה באנפינפש ולא שחיטה מדרבנן, דatoi לא cholofi לאכול בהמה בלא שחיטה. ור' שמיעון שורי מתייר אפיקו לאחר שחפריס על גבי קרכע. והלכה כחכמים : בגין שמונה חי. אם נולד ושותו : אין שחיתתו מטהרתו. מיידי נבלה, שאין

ד הבשר טהור. בשור העובר טהור, שאין בהמה מקבלת טומאה מחיים :
הבשר מגע נבלה. בשור העובר מגעابر מן החי, שהוא מטהמא נבלה ;
מגע טרפה שחוטה, שהשחיטה אף על פי שהיא מותרת האבר באכילה, מטהרתו מיידי נבלה. והוא כתרפה שחוטה שאינה מטהמא מן התורה אלא מורהנן במקודשין : הכי גודסין, אף שחיתת בהמה תהר את האבר. ולא גודסין את העובר : לא אם טהרה שחיתת טרפה אותה. דשما אינה מטהרתת, דבר שוגוף : ומגן לטרפה שחיתתה מטהרתפה. דשما אינה מטהרתת, ומן הרין אינה מטהרתת, שבבהמה טמאה אסורה באכילה וטרפה אסורה באכילה ; ומה טמאה אין שחיתתה מטהרתת, מלטמא, דהכי תניא בתורת כהנים, לכל הבהמה אשר היא מפרסת פרסה וגור, כל הנגע בהם יטמא, להביא בהמה טמאה שלא טהרנה שחיתה : תאמר בטרפה שחיתתה לה שעת הכוורת. דכיוון דחל עללה תורה שחיתה,תו לא פקעה מניה והוא בכל שאר צאן ובקר : טול לך מה שהבאתה. טול מכאן איזה זו שהבאתה : הרי שנולדת טרפה מן הבطن מניין. שתההנה : שייש במינה שחיתה. הלך לא נפקא מכל צאן ובקר. אבל בגין שמונה חי שנולד מבהמה היה אין לנו במה לטהר אפיקו בכל בקר וצאן. לפי שאין כבכל בקר וצאן. והלכה כחכמים : בגין שמונה חי. אם נולד ושותו : אין שחיתתו מטהרתו. מיידי נבלה, שאין

- ג. בהמה שנחטכו ורגדה מן הארץפה ולמטה —
כשרה;
מן הארץפה ולמעלה —
פסולה.
ובן שגטל צמת הגידין.
- בשבר העצים:
אם רב הבשר קים —
שחיטתה מטהרטו;
ואם לאו —
אין שחיטתה מטהרטו.
- ד. השוחט את הבהמה, ומץא בה שליא —
נפש היפה תאכלנה,
ואינה מטמא לא טמא אקלין,
ולא טמא נבלות.
- ה. נהרini שנארו שנים. ואם ניטלו שנים הדרים מקומות מותרת, נהריה האחד
העב גדול משנהם והרי לא ניטל כל הצומת אלא מיוטם. ואם נהר
רובו של כל אחד מהן, טריפה. ואין ציריך לומר אם נחטכו כולם או ניטלו
כולם. ובעו"ף הם שהה עשר חוטים לבנים. אפילו לא נהר אלא רבו של
אחד מהן, טריפה: נשביר העצים. למטה מן הארכובה במקומות שאין עשו
אותה טריפה: אם רוב הבשר קים, דהיינו שעור ובשר חופים רוב עובי
ורוב הקיפו של שריר. זומני דשחחת ליה זה הבל וזה גן שරחיב מצד
אחד ומהר מצד אחר, שכן העצם עגול, הלך בעי לתוריויהו: שהחיטהו
מטהרתו. לאבד המודולל, ומותר אפילו באכילה: ואם לאו. שכן עוד
ובשר חופים את רבו, אין שהחיטהו מטהרטה. ואע"ג דבהתה מותרת הוי
אבר אסור משום ובשר בשדה טריפה, כדאמרין [ז"ע]: להביא אבר ובשר
צומת הגידים. אפילו לא נהר הרgel שלא נשביר העצים אלא שניטל
צומת הגידין. אפילו לא נהר הרgel שלא נשביר העצים בין לארכובה
וז הפטו רבותי עיקר והואו שככל מקום שהחיטה הרgel על מעלה מהארוכבה
התחינה שקוין בליע"ז רינוקלו"ז בין צומת הגידין בין למעלה
מצומת הגידין, טריפה. אבל רמב"ם ורב אלפס רבו תפסו עיקר הפirosh
האחר, שפרש מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה,
זה כי אמר, למטה מארכובה העלונה שהוא הקולית התוחבה באליה,
ולא למטה מיד הסמור לו אלא למטה מעץ האמצעי כלו דהיינו בעץ
התחינה, ודאי כשרה. למטה מן הארכובה דהיינו בקוביות, ודאי טריפה
כל מקום שהחיטה. וכן שניטל צומת הגידין, כמובן, ובעצם האמצעי יש
מקום שהחיטה צוגן בצומת הגידין, ויש מקום שהחיטה כשרה בגין
למעלה מן הצומת. ואל תחינה היאיך אי פסיק לה למעלה מן הצומת בעץ
האמצעי כשרה, וכמשפfil להחינה בצומת טריפה, שאין אמורים בט风波ת
זו דומה לו, נהריה חותכה רgel ממקום זה, אלא מפני שנחטכו הגידין,
שהחיטה היא מכל הט风波ת. ומקום צומת הגידין הוא מתחילן מן המקום
שהן נראים קשיין ולבנים עד המקום שיזחלו להתרחק ולהתאדם: וזאת
הגידין. הם שלשה חותם לבנים בבהמה צמותים ומחברים יחד, אחד
עהב ונשנים דקים. ואם ניטל האחד העבה לבדו אין זה ניטל צומת הגידים,

שהרini שנארו שנים. ואם ניטלו שנים הדרים מקומות מותרת, נהריה האחד
העב גדול משנהם והרי לא ניטל כל הצומת אלא מיוטם. ואם נהר
רובו של כל אחד מהן, טריפה. ואין ציריך לומר אם נחטכו כולם או ניטלו
כולם. ובעו"ף הם שהה עשר חוטים לבנים. אפילו לא נהר אלא רבו של
אחד מהן, טריפה: נשביר העצים. למטה מן הארכובה במקומות שאין עשו
אותה טריפה: אם רוב הבשר קים, דהיינו שעור ובשר חופים רוב עובי
ורוב הקיפו של שריר. זומני דשחחת ליה זה הבל וזה גן שרחיב מצד
אחד ומהר מצד אחר, שכן העצם עגול, הלך בעי לתוריויהו: שהחיטהו
מטהרתו. לאבד המודולל, ומותר אפילו באכילה: ואם לאו. שכן עוד
ובשר חופים את רבו, אין שהחיטהו מטהרטה. ואע"ג דבהתה מותרת הוי
אבר אסור משום ובשר בשדה טריפה, כדאמרין [ז"ע]: להביא אבר ובשר
צומת הגידים. אפילו לא נהר הרgel שלא נשביר העצים אלא שניטל
צומת הגידין. אפילו לא נהר הרgel שלא נשביר העצים בין לארכובה
וז הפטו רבותי עיקר והואו שככל מקום שהחיטה הרgel על מעלה מהארוכבה
התחינה שקוין בליע"ז רינוקלו"ז בין צומת הגידין בין למעלה
מצומת הגידין, טריפה. אבל רמב"ם ורב אלפס רבו תפסו עיקר הפirosh
האחר, שפרש מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה,
זה כי אמר, למטה מארכובה העלונה שהוא הקולית התוחבה באליה,
ולא למטה מיד הסמור לו אלא למטה מעץ האמצעי כלו דהיינו בעץ
התחינה, ודאי כשרה. למטה מן הארכובה דהיינו בקוביות, ודאי טריפה
כל מקום שהחיטה. וכן שניטל צומת הגידין, כמובן, ובעצם האמצעי יש
מקום שהחיטה צוגן בצומת הגידין, ויש מקום שהחיטה כשרה בגין
למעלה מן הצומת. ואל תחינה היאיך אי פסיק לה למעלה מן הצומת בעץ
האמצעי כשרה, וכמשפfil להחינה בצומת טריפה, שאין אמורים בט风波ת
זו דומה לו, נהריה חותכה Rgel ממקום זה, אלא מפני שנחטכו הגידין,
שהחיטה היא מכל הט风波ת. ומקום צומת הגידין הוא מתחילן מן המקום
שהן נראים קשיין ולבנים עד המקום שיזחלו להתרחק ולהתאדם: וזאת
הגידין. הם שלשה חותם לבנים בבהמה צמותים ומחברים יחד, אחד
עהב ונשנים דקים. ואם ניטל האחד העבה לבדו אין זה ניטל צומת הגידים,

רביינו עובדייה מברטנורא
ר' בהמה שנחטכו ורגדה מן הארץפה ולמטה
עצמות בירך, התחנות הוו עצם הנחטך עם הפרשות שטמפליטן התבומה
ואוֹתָה רוכבה נקראת ארוכובה הנמכרת עם הראש, ובלשון לע"ז קוין
אוֹתוֹ פרק יונקלין, ובערבי דוקב"א. ולמעלה הימנה עצם האמצעי זומרת
הגידים בתחיתתו סמור לפרק ארוכובה הנמכרת עם הראש. והעלין היא
קளות התוחבה באליה. והפרק שבין סוף הקולית לרأس העצם האמצעי
ניכר ונראה בגמל כשוהוא רוזבן יותר מבשר בעלי חיים. וכן הארוכובה
ולמטה דקתיינו במתניתין שהיא כשרה מעתה הארוכובה הנמכרת עם
הראש ולמטה. וכן הארוכובה ולמעלה דהינו מסוף העצם האמצעי שהו
מקומות צומת הגידים, בכל מקום שהחיטה הרgel שלא נשביר העצים אלא
זה שnitel צומת הגידין. אפילו לא נהר הרgel שלא נשביר העצים בין לארכובה
וז הפטו רבותי עיקר והואו שככל מקום צומת הגידין בין למעלה
התחינה שקוין בליע"ז רינוקלו"ז בין צומת הגידין בין למעלה
מצומת הגידין, טריפה. אבל רמב"ם ורב אלפס רבו תפסו עיקר הפirosh
האחר, שפרש מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה,
זה כי אמר, למטה מארכובה העלונה שהוא הקולית התוחבה באליה,
ולא למטה מיד הסמור לו אלא למטה מעץ האמצעי כלו דהיינו בעץ
התחינה, ודאי כשרה. למטה מן הארכובה דהיינו בקוביות, ודאי טריפה
כל מקום שהחיטה. וכן שניטל צומת הגידין, כמובן, ובעצם האמצעי יש
מקום שהחיטה צוגן בצומת הגידין, ויש מקום שהחיטה כשרה בגין
למעלה מן הצומת. ואל תחינה היאיך אי פסיק לה למעלה מן הצומת בעץ
האמצעי כשרה, וכמשפfil להחינה בצומת טריפה, שאין אמורים בט风波ת
זו דומה לו, נהריה חותכה Rgel ממקום זה, אלא מפני שנחטכו הגידין,
שהחיטה היא מכל הט风波ת. ומקום צומת הגידין הוא מתחילן מן המקום
שהן נראים קשיין ולבנים עד המקום שיזחלו להתרחק ולהתאדם: וזאת
הגידין. הם שלשה חותם לבנים בבהמה צמותים ומחברים יחד, אחד
עהב ונשנים דקים. ואם ניטל האחד העבה לבדו אין זה ניטל צומת הגידים,

קדושים וחולין בחוץ –
הראשון חיב ברת, ופסול, והשני בשר,
ושניהם סופגים את הארבעים;

חולין וקדושים בפנים –
שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים;

קדושים וחולין בפנים –
הראשון בשר, ופטור,
והשני סופג את הארבעים, ופסול;

חולין בחוץ ובפנים –
הראשון בשר, ופטור,
והשני סופג את הארבעים, ופסול;

קדושים בחוץ ובפנים –
הראשון פסול, ופטור,
והשני סופג את הארבעים, וכשר;

קדושים בפנים ובחוץ –
הראשון בשר, ופטור,
והשני סופג את הארבעים, ופסול.

ג. השותח ונמצא טרפה, השותח לעובדה זרה,
והשותח פרת חטאת, ושור הגסקל,

פרק חמישי**א. אותו ואת בנו –**

נוגג בין הארץ, בין בחוץ לאرض,
בפני הבית, ושלא בפני הבית,
בחליין, ובמקדשין.

כיצד?**השותח אותו ואת בנו חולין בחוץ –**

שניהם כשרים,

והשני סופג את הארבעים;

קדושים בחוץ –

הראשון חיב ברת,

וشنיהם פסולים,

ושניהם סופגים את הארבעים;

חולין בפנים –

שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים;

קדושים בפנים –

הראשון בשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול.

ב. חולין וקדושים בחוץ –

הראשון בשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול;

רביינו עובדיה מברטנורא

ושניהם סופגים את הארבעים. הראשון משומ שוחט בחוץ, וכל חיבי כריתות לוקן. והשני משומ לאו דאותו ואת בנו: חולין בפנים שניהם פסולים. משומ חולין שנשחטו בעורה: והשני סופג. משומ אותו ואת בנו. אבל משומ חולין בעורה, אזהרת עשה היא (רכ"ז י"ב) כי ירחק מוך המקומות וחחת, ברוחק מקום אתה זוכה ואיתך זוכה בקרוב מקום: קדשים בפנים כרי' החני סופג. משומ אותו ואת בנו. ופסול. משומ מהוסר זמן: בחולין וקדשים בחוץ. ווקא נקט החוץ: והשני סופג. משומ אותו ואת בנו: כל השינויים במשנה ווקא נקט לחוץ: והשני סופג. משומ אותו ואת בנו: קדשים. בתחללה, ואח"כ חולין בחוץ: החני כשר, באכילה. ואידרי דתנן פסול תנא כשר: חולין וקדשים סופגים. ראשון משומ שוחט חוץ, ושני משומ אותו ואת בנו: חולין בבחוץ, ושניהם פסולים. ראשון משומ חולין שנשחטו בעורה, ושני משומ מהוסר זמן: והשני סופג. משומ בחוץ בני: חולין בחוץ ובפנים. הראשון בחוץ והשני בפנים: קדשים בחוץ ובפנים הרាលן בכרת. משומ שוחט בחוץ: והשני פסולים. ראשון משומ שנשחט בחוץ, ושני משומ אותו ואת בנו: קדשים בפנים ובחוץ. והשני סופג. משומ שוחט חוץ, ושניהם פסולים. ראשון חייב משומ שוחט בחוץ אותו ואת בנו. ומשומ שוחט חוץ לא לך, דמיהור זמן הוא ואינו מתקבל בפנים:

ג. פרת חטאת. פרה אדומה. דלאו לאכילה היא: ושור הגסקל. לאחר

ה **א. אותו ואת בנו.** האם והבן, או האם והבת. אבל האב עם הבן או עם הבת אליו אסור, דאותו ואת בנו ממשע מי שנבנו כרוכ אחינו, צאן זכר אין בנו כרוכ אחריו: בין בארץ בין בחוץ לאחינו. איידי דברי למתן בין בחליין בין במקדשים, הנה נמי בארץ ובחוץ לאחין, עאי דלא איצטריך, רוחבת הגוף היא וחובת הגוף נהוגת בין בארץ בין בחוץ לארץ: בפני הבית. בזמן שבית המקדש קיים: ושלא בפני הבית. דסלקא דעתך אמין האול ובענינה דקדשים כתיב, בפני הבית ננוהג שלא בפני הבית לא נהוג, קמשמעו לנו: בחליין ובמקדשים. בין שניהם חולין או שניהם מקדשים, בין שאחד מהן חולין והשני מנוי ריצה לקרבן במקדשים, דכתיב (ויקרא י"ב) שור או עז כי יולד וגדי ריצה לקרבן אשא, וכתיב בתיריה ושור או שהו אותו ואת בנו וגדי: בחוץ, חזון לעוזה: שניהם כשרים. משומ דבעי למתרני סיפא שניהם פסולים, הנה רישא שניהם כשרים: והשני סופג את הארבעים. משומ לאו דאותו ואת בנו. ולא שנא שחחת את האם תחללה, ולא שנא שחחת את הבן תחללה. לא שנא שחחת הינו גברא, ולא שנא תורי גבריא: הראлон הייב כרת. משומ שחוטי חוץ, אבל שניי פטור מן הכרת דכilon נשחטה אמו שוב אינו ראוי להבנן לשוחחו היום בפנים, דפסול משומ מהוסר זמן, שאינו ראוי להבנן לשוחחו ולהקרכבו היום, ואני חייב משומ שוחט בחוץ אותו ואת בנו. דכתיב (ויקרא י"ז) ועל פתח אהל מועד לא הביאו, הרואין לפתח אהל מועד חייבין עלי בחוץ, ואי לא לא:

בארבעה פרקים בשנה,
המוכר בהמה לחברו צרייך להודיעו:
"אמה מכרתי לשחוט",
"בפתה מכרתי לשחוט".
ואלו הן:

ערב יום טוב האחרון של החג,
וערב יום טוב הראושון של פסח,
וערב עצרת, וערב ראש השנה;
וכבר בראוי ובסי הגלילי;
אך ערב יום הכיפורים בגיל.

אמר רבי יהודה:
אימתי?
בזמן שאין לו רוח;
אבל יש לו רוח —
אין צרייך להודיעו.
ומודה רבי יהודה,
במוכר את האם לחמן ואת הבת לפלה —
צרייך להודיע;
בידוע שנייהם שוחטין ביום אחד.

ועגלת ערופה —
רבי שמיעון פוטר, וחכמים מחיבין.

שוחט וננתנבלת בידו, והנוחר, והמעקר —
פטור משום אותו ואת בנו.

שנתיים שלקחו פרה ובנה;
אייה שלקח ראשון — ישחת ראשון;
ואם קדם שניי — זכה.

שחת פרה ואחר כה שניי בנית —
סופג שמנונים.

שחת שניי בנית ואחר כה שחתה —
סופג את הארבעים.

שחתה ואת בפתה ואת בת בפתה —
סופג שמנונים.

שחתה ואת בת בפתה, ואחר כה שחת את בפתה —
סופג את הארבעים.
סומכוס אומר משום רב מאיר:
סופג שמנונים.

רכינו עובדייה מברטנורא

איסורים, אותו ואת בנו משום אמה, ובנו ואותו משום בתה של זו שכבר נשתה: סופג ארבעים. דחर לאו הוא והדרת הדרה והדר מעשה; סומכוס אומר סופג שמנונים. דסבירא ליה לסומכוס דמייחיב בתהara אחת ובלאו אחד שתי מליקות. והוא הדן לרישא דקטני שחת שניי בניה ואח"כ שחתה סופג ארבעים, לסומכוס סופג שמנונים. וכן היא בתוספהא, שחת חמשה בניה ואח"כ שחתה סומכוס אומר משום ר"מ חייב משום המשה לאון: בארכעה פרקים בשנה. דרכ ישראל לעשות סעודות בארכעה פרקים הללו, וסתם הלוקח בהמה אין לו קוח אלא לשוחטה מיד, לפיכך המוכר בהמה להביעו ומ cedar תחליה אמה או בתה בו ביום, צרייך לומר שניי דעת לך שהיום מכרתיה אמה לשחות או בתה מכרתיל לשחות, שמא כבר נשחתה: ביום טוב האחרון של חג. הי מרבים בשמחה מפני שנרגל בפני עצמו הוא וחייב עליה. והנוחר. שתוחב הסכך בנחיריו וחוחך. דכלי לעלמא טרייזי בסוכה ולולב ואין להם פנאוי להרבות בשחיטה: אף ערבי יום הכליפורים בגיל, ולא ביהודה ובשער הארץ, שלא היו אוכלים ערבי יום הכליפורים אלא באשר עוף ורגים כדיוכה ברבーシת רבה גבי ההוא חייטא דובן נוגא: בזמן שאין לו ריווח, הפסק בניתים, שמכר האם הים: אבל יש לו ריווח. שמכר את הרשותה אתמול והשניה הים: אין צרייך להודיעו. שאני אומר אתמול שחתה הראושון. פירוש אחר, בזמן שאין לו ריווח שהוא נהפו בקניתו, אין לו ריב להודיעו, דשما לצורך וס אחר לו ריווח שאינו נהפו בקניתו, שחתה אתמתה דת"קathi ואילו לא אפוגוי עלייה: הוא קונה. ורבי יהודה לפירוש מי מהתיה דת"קathi ואילו לא אפוגוי עלייה: ומודה ר' יהודה. אעפ' שלוח זה היה וזה למחר. ולפירוש השני, אף על פי שאיןנו נהפו ומהיד לקנות: את האם לחמן ואת הבת לפלה. אורחא דמלתא נקט, דאורח ארעה לעשות סודה טפי בבית החתן מבית הכלה,

שנגמר דין. דקימא לנ דאסטר בהנהה אפילו שחתו: ועגלת ערופה. דסבירא ליה דנאסרת מחיים ואפילו שחתה אסורה. ובגמר מסיק דירתה חטא ועגלת ערופה אינה ממנה. דשניתה הויא שחיתתן שחיטה רואה, וצרייך להסין מן המשנה דלא פטור בהו ר' שמען: וחכמים מחיבין, האי דמייחיב חכמים בשוחט לעובודה זרה, לא שנוי אלא שחתה ראשון לע"ז, דברך שביתה בתורייתא דמייחיב עליה משום אותו ואת בנו אלל שלחנו ושני לע"ז, דברך שחתה בתורייתא דמייחיב עליה משום אותו ואת בנו את נמי דין קטלא עלולה, פטור ממלוקות, דקם ליה בדרוכה מנייה, תתרתי לא עבדין ביה, ופעמים שאפילו שחת רASON שלחנו ושני לע"ז חיב, כגון דארתו ביה משום אותו ואת בנו ולא אהרו ביה משום ע"ז, דכיוון דלא אהרו ביה משום ע"ז לא מיקטל, ולוקה משום אותו ואת בנו. והלכה כחכמים: ונתנבלת בידו. שלא מדעת: והנוחר. שתוחב הסכך בנחיריו וחוחך. שעוקר הסימנים ממוקם חיבורן ואותו שוחטן: פטו. ואפילו לדבנן. ולא דמי לא לשחיטה דלעיל, דהת שחתה מעלייא עיכא ורבר אחר גורם לה ליפסל, אבל הכל לא שחתה כלל: אייה שלקח ראשון שמת רשותן. אם באו לב"ד, שבא האחד לשחות וחייבו מעכבלו ואמר אני צרייך יותר מכך, אנו או מרים להם הלוקח לשוני ועכבה לעצמו קודם לבעל הבית. שרך שניינו לא מכרה בעל הבית לשוני ועכבה לעצמו הוא קודם לבעל הבית, של מתן כן לחת: בתוספהא, הלוקח מבעל הבית הוא קודם לבעל הבית, של מתן כן לחת: ואם קדם השני בלה. שהקרים בעצמו כדי לא בוא לידי איסור, يول לו ריווח שאוכל היום בשור: סופג שמנונים. דעת כל בן שוחט עובר בלאו: סופג את הארבעים. אכן כאן שחיתת איסור אלא אחת: שחיטה ואת בתה ואח"כ את בתה. יש כאן שני אוטו ואת בנו: שחיטה ואת בתה. אין לנו עדין איסור: ואח"כ שחיטת את בתה. ויש בשחיטה זו שני

בפני הבית, ושלא בפני הבית,
בחילין אבל לא במקדשין.
ונוהג בחיה, ובעווף,
במזון, ובשאינו מזון.
ונוהג בכוי, מפני שהוא ספק.
ואין שוחטין אותו ביום טוב.
ואם שחתו —
אין מכסין את דמו.

ב. **שוחט** ונמצא טרפה, והשוחט לעובדה זורה,
והשוחט חילין בפנים, וקדושים בחוץ,
תיה ועוף הנכסקים —
רבי מאיר מחייב, וחכמים פוטרין.
השוחט ונתקבלה בידי, הנומר, והמעקר —
פטור מלכשות.

ג. **חרש,** שיטה וקטן שחתו,
ואחרים רואין אותם —
חכמים לסתות.
בין לבין עצם —
פטורים מלכשות.

וכן לעניין אותו ואת בנו,
שחתו ואחרים רואין אותו —
אסור לשוחות אחרים;

ד. בארכבה פרךחים אלו —
משחיתין את הטבח בעל כrhoו.
אפיו שור שוה אלף דינרין,
ו אין לו ללוקח אלא דין —
לפיכך, אם מות —
מת ללוקח.

אבל בשאר ימות השנה אינו כן;
לפיכך, אם מות —
מת למוכר.

ה. **יום אוזד** האמור באותו ואת בנו —
היום הולך אמר הלילה.

את זו ברש שמעון בן זומא:
נאמר במעשה בראשית (בראשית א,ה): "יום אוזד,"
ונאמר באותו ואת בנו (י Krakac, כח): "יום אוזד,"
מה "יום אוזד" האמור במעשה בראשית —
היום הולך אמר הלילה;
אף "יום אוזד" האמור באותו ואת בנו —
היום הולך אמר הלילה.

פרק ששי קידושים יא בחודש

א. **כפי** הדם נוהג בארץ, ובחויצה לארץ,

רכינו עובידה מברטנורא

אם עבר ורשותן אין טענות כיiso: ונוהג בחיה ובעה. למעוט בהמה. דלא תמא בהמה בכלל היה. ונפקא לנו מדרcitיב במכור בעל מום (וברים טיח על הארץ תשפכו כמים, מה מים אין תעוני כיiso אף דם בהמה אינו תען כיiso: בזמן). עוף הגדל בבית: ונוהג בכוי. בריה בפני עצמה היא ולא הכריעו בה החכמים אם היה היא וטוענה כיiso אם בהמה ואינה טעונה כיiso: ואין שוחטים אותו ביר"ט. משום דלמא בעי כיiso, ומספיק לא מחלילין ים טוב: ואם שחתו ביר"ט אין מכסים את דמו. ואפיו היה לו עד מונן או אף. שמא יאמר הרואה, היה והואית היא ולפיכך כסה דמו ביר"ט, ויבוא להתר חלבו:

ב. **רבי מאיר מחייב.** דסביר שחייב שאינה רואייה שחייבת: וחכמים פוטרים. דסביר לאו שמה שחייבת. והלכה חחכמים:
ג' ואחרים רואין אותם. דבכחאי גונא שחיתתן כשרה: חייכים לכסתות.
אותן אחרים שרואים חייכים לכסתות. כדתנן לקמן, שחט ולא כסה וראינו אחר חייכים לכסתות: פטור מלכסתות. ר' מאיר אמר לה, דסביר שחיתנת חרש שטה וקטן בגין עצמן נבילה גמורה היא הויאל לרוב מעשיהן מוקלקלים. ורבנן פלגי עלייה דרי"ם בין ארישא בין אסיפה, אלא דעתרי' למלה וראייה, והדר פלגי עלייה, וסביר רבנן דספק נבלה היא, לא נבלה וראייה, הילך לעניין כיiso חייכים לכסתות, ואין שוחטים אחריהם אותו ואת בנו דשא שחיתנה מעלייתא היא. והלכה כר' מאיר:

הליך האם לחנן שהיא גדולה, והבת שהיא קטנה לכללה: ד משחיתין את הטבח בעל כrhoו. שאם קיבל דין מלוקח ליתן לו בדין ברשר: אפיו שור שוה אלף זוז. שחוט בעל כrhoו, אף על פי ישן לו לוקחים לשאר הבשר. לפיכך שור ותורה מעת קונות ומעת שקיבל המוכר הרינר קנה הלוקח הבשר. ולא תקנו חכמים שמשיכה קונה ולא מעות אלא גזירה שמא יאמר לו מוכר לكونה נשrepo חטיך בעליה.دائ' מוקמת להו לפيري באחריות הלוקח משנתן המעות, אי מתרמי וליקה בבית המוכר שהפירות שם לא טה לאזולניה. אבל לאחר שימוש מסתמא ממטח להו לבייתה. ובארבעה פרקים אלו העמידו חכמים דבריהם על דין תורה שהמעות קונות: **לפיכך** אם מות מת ללוקח. ומספריד לדין שהרי ברשותו מת: אין כן. דבעין משיכה וכול זמן משך חזרו בו בטבח: ה' יום אחד האמור באותו ואת בנו וכו'. לפי שפרשת אותו ואת בנו סמכה לקדושים, דכתיב ירצה לקרבן אשה, וסימך ליה אorth וראינו. ובקדושים ליל הולך אחר היום, דכתיב (י Krakac) ביום קרboneו יום הבקור. יכול אף ממו עד בוקר, אלמא ליל הולך של אחריו קרוין יום קרבנו עד הבקור. יכול אף זה כן נאמר במעשה בראשית יום אחד וכו':

ו. **א.** **כיסוי הדם וכו'.** משום דבעי למתני חולין אבל לא במקדשין. נקט בכללו: במקדשין. חטא העוף ועולה העוף. וכן קדרשי בדק הבית

רבי יהודה אומר:
אין דם מבטל דם.

ג. דם הנפוץ וועל הסכין —
חייב לכפות.

אמר רבי יהודה: אימתי?
בזמן שאין שם דם אלא הוא,
אכל יש שם דם שלא הוא —
פטור מלכפות.

ג. במא מפסיק ובמא אין מפסיק?
פסיק בזבל הדק, ובחול הדק,
בסיד, ובחרסית,
ובלבנה ומוגופה שפקתן.
אכל אין מפסיק:
לא בזבל הגס, ולא בחול הגס,
ולא בלבנה ומוגופה שלא פתקן.
ולא יכפה עליו את הכלין.

כלל אמר רבנן שמעון בן גמליאל:
דבר שמנגד לו צמחין —
פסיק בו,
ושיאנו מגדל צמחין —
אין מפסיק בו.

פרק שביעי

א. גיד הנשה נהוג באָרֶץ, ובחוץ לאָרֶץ,
בפני הבית, ושלא בפני הבית,
בחילין, ובמקדשים.

בינן לבין עצמן —
רבי מאיר מתיר לשחוות אחרים.
וחיקמים אוסרים.

ומודים, שאם שחת,
שאינו סוגג את הארבעים.

ד. שחת מאה מיות במקום אחד —
כטוי אחד לבלן;

מאה עופות במקום אחד —
כטוי אחד לבלן;

חיה ועוף במקום אחד —
כטוי אחד לבלן.

רבי יהודה אומר:

שחת חיה — יכסנה,
ואחריך פך ישחת את העוף.

שחת ולא כטה, וראשו אחר
חייב לכפות.

כטהו ונתגלה —
פטור מלכפות.

כטהו הרות —
חייב לכפות.

ה. דם שנתרברב במים, אם יש בו מראית דם —
חייב לכפות.

נתערב בין —
רוזין אותו כאלו הוא מים.

נתערב الدم בהמה או בדם חיה —
רוזין אותו כאלו הוא מים.

רבינו עובדיה מברנגורא

בטל. דקסבר ר' יהודה מין בmino לאبطل. ואין הלכה כר' יהודה:
וז דם הניתז. על גבי הכלול: אימתי. לפרש קאathyola לאפלוגוי:
וז בחול הדק, כל שכן היוצר צורך לכתשו: חרוטה. שיקת הרסין:
ובמוגופה. כסיטו של חרס שעיל פי החבית: דבר שאין מגדל בו צמחים אין
מכסים בו. וסיד וחרוטה וללבנה ומוגופה שכחשן דתנן לעיל שמנסין בהן,
אע"ג דאין מגדים צמחין, הויל ומעירא קודם שנעשית בהן מלאכה היז
מגדלם צמחים, מכסין בהן. והאי כלל דרבנן שמעון בן גמליאל לא דוקא,
הדא נסורת של חרוטים דקה וגערות של פשתן אמרין בבריתא דמכסין
בהן, אף על גב דאין מגדרין צמחין. ואפר מכסים בו משום דאקי עפר
רכתי (גמורייש) מעפר שריפת החטא. וכן מכסים בשחיקת הוהב רכתי
אייבכ' (ו) ועפרות זהב לו:

ז א' גיד הנשה. ובמקדשים. אפילו עולה שכולה כליל, מוציא את
הגיד ומשליך על האפר הצבור בmozoch הקרי תפו, ואין מKirivo עם

ד שחת היה יכסנה ואחר כך ישחוות את העוף. דכתיב (ויקרא י"ז)
חיה או עוף, הפסיק זה מהו, להטעין כייסוי לכל אחד ואחר. ורבנן סביר,
האי או מיבעי ליה חלק, כדי לאו או הו הוא אמין אין צורך כייסוי א"כ
שחת שנייהם. והכל מודים דלענין ברוכה אין מברך אלא ברכה אהת.
ואין הלכה כרביה יהודה: וראשו אחר חיב לכפות. דכתיב בפרשת כייסוי
הדם, ואומר לבני ישראל, מצוה זו תהא על כל בני ישראל: כההו הרוח
חיב לכפות. ולא שננו אלא שחזר ונתגלה, אבל לא חזר ונתגלה פטור
מלכפות: ה נתערב בין. שהוא אדרום ואין מראה הדם ניכר בו: רוזין אותן.
כלילו הואר מים. ואם היה מראית דם ניכר במים כשיועדו זה, חיב לכפות:
נתערב الدم בהמה. דלאו בר כייסוי הואר. שאינו טעון כייסוי כלילו הואר מים. ואם
בדם היקזו של חיה: רוזין אותו. שאינו ניכר בו, חיב לכפות: אין דם מבטל
הה דם הזה של שחיקת חיה ועוף ניכר בו, חיב לכפות: אין דם והחיה
דם. ואפילו אין מראית דם ניכרת במים כמהות דם בהמה זה, אין דם והחיה

אכלו ולאין בו פנית —
ח'יב.
אכל מזוה בזית, ומזוה פנית —
סופג שמונים.
רבי יהודה אומר:
איןנו סופג אלא ארבעים.

ד. ירע שנטבשלה גיד הנשה,
אם יש בה בנותן טעם —
הרוי זו אסורה.
כיצד משערין אותה?
כבר בפלפת.

ה. גיד הנשה שנטבשלה עם הגידים,
בזמן שטפיו —
בנותן טעם;
ואם לאו —
כלן אסורים, והרطب בנותן טעם.

וכן חתיכה של נבליה,
וכן חתיכה של דג טמא שנטבשלה עם החתיכות,
בזמן שטפיין —
בנותן טעם;
ואם לאו —
כלן אסורות, והרطب בנותן טעם.

ונוהג בבחמה ובבחיה,
בירך של ימין ובירך של שמאל.
וaino nohag beuf, מפני שאין לו כף.

ונוהג בשליל;
רבי יהודה אומר:
איןנו נהוג בשליל.
וחלבו מתר.

וainin�טבhin נאמני על גיד הנשה;
דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים:
נאמני על עלי ועל החלב.

ב. שליח אדם ירע לנכרי, שגיד הנשה בתוכה,
מפני שמקומו נכר.

הנוטל גיד הנשה —
אריך שיטל את כלו.
רבי יהודה אומר:
כדי לקים בו מצות נטילה.

ג. האוכל מגיד הנשה פזית —
סופג ארבעים.

רכינו עובדייה מברטנורא

היה צריך פורת או יותר. והא מתניתין אדריה לה ואינה הלכה. דקי"ל אין בגידין בנותן טעם, דברין נתבשל ובין נמלח ובין נצלח, משליכו ומותר. ודוקא בו, אבל שומנו יש בו בנותן טעם, ואם לא נטל שומנו אסור. ונותן טעם האמור במנין במנין שאין אדם יכול להבחינו, משערין אותו בששים: ה' גיד הנשה שנטבשלה עם הגידים. של היתר: בזמן שטפיו. משליכו לחוץ ואין כאן אלא פליטה: בנותן טעם. אם יש בגדר של אסדור בנותן טעם בכל אלו, כולל אסורים: ואם לאו. שאינו מכירו: כלן אסורים. דברכל אחד יש לומר זה הוא, ולא בטל ברובא, דבריה הוא השוב ובריה לא בטלה: בזמן שטפיין, לחתיכות האיסור, משערין בנותן טעם, ואין כאן כהן כדי לחת טעם בשל היתר היר השאר מותרות: ואם אין מכירן. כל החתיכות אסורות. דבר כל אחת יש לחוש ולומר שם זו היא. ואינה בטילה ברוב, הוואיל וראויה להתקבב בה לפניו האורחים: ההרطب מותר. אם אין בחתיכות האיסור כדי לחת טעם ברוב ובكيفה ובחתיכות. ולהלכה למשעה, באיסור שנטבש בהיתר מהין בשאיון מינו דיאילם מיקם אטעמא, אם תרומה היא שנטבש בהחולין, יטעמנה כן, ואם דבר איסור הוא, יטעמנה נחתום נכרי, אם אומר שאין בתעדות טעם התרומה או טעם האיסור, הכל מותר. והימנו רבן לנחותם נכרי, כיון דמלاكتו הוא לא משקר, שלא יפסיד אומנתו. ואם נתעורר מיין במנין לדיליכא למיקם אטעמא, או מיין בשאיון מינו ואין כאן או נכרי שנוכל לסתוך עליו, אם האיסור הוא מלך ודם

הבש: שאין לו כף. אין לו כף ירע דומה לשאל אדם שהוא עגול, אלא הבשו שעל הקולית של עוף ברוחב הוא. ואם נמצא עוף שיש לו כף עגול, גיד הנשה שלו אסור: ונוהג בשליל. בן תשעה חי הנמצא בבחמה: רבי יהודה אומר איןנו נהוג בשליל. ואין הלכה כרבי יהודה: וחלבו, של שליל מותר. פירוש אחר וחלבו של גיד. כלומר שומנו של גיד מותר לדברי הכל, אלא שישראל קדושים נהגו בו אסור: ואין הטבחים נאמנים. לומר נטולו, מפני שטורה הוא להם לחטט אחרים. ואין הלכה כרבי מאיר: ב שליח אדם ירע לנכרי וכו'. ואין הורשים שמא יראה שישראל כשלולחה לו וחוור ויקנה אותה מן הנכרי ואיכלה בגידה. כיוון דשלימה היא, מוקמו של גיד הנשה היה ניכר אם חטט המנה, והליך מבין שלא ניטל ונותלו: שיטול את כלו. לחטט אחריו: לקים בו מצות נטילה. גוממו מלמעלה ודוו:

ג. אכלו ולאין בזית חייב. משום דבריה הוא, חייב בכל שהוא, כאוכל נמלח כל שהוא שחייב: מזוה בזית. מירך של ימין בזית. וכן מירך של שמאל: איןנו סופג אלא ארבעים. דבר ר' יהודה איןנו נהוג אלא בשל ימין, דדריש הירך המיזומנת שבירך. ואין הלכה כרבי יהודה:

ד. כבש בפלפת. רואין כאלו הירך לפתות והגיד בשר, ואילו היה נותן טעם בשר כשיעור הגיד, בלפתות [כשיעור] הירך, אסור. דשיעוריהם ההלכתה למשה מסניין, וגמורי דבاهי משערין, אף על פי שאילו היה כרוב או קפלות

a member
of the
 jewish
futures
family

TIME 4 MISHNA

וּבֵית הַלְּאָזְמָרִים:
לֹא עֹלֶה, וְלֹא נָאכֶל.
אָמֵר רַبִּי יוֹסֵי:
זֹה מִקְלֵי בֵּית שְׁמָאי,
וּמִחְמָרֵי בֵּית הַלְּל.

בבאיזה שלחן אמרו?
בשלחן שאוכל עליו;
אכל בשולחן שסודר עליו את הபישיל —
נותן זה בצד זה,
וראינו חושש.

ב. צויר אדם בשר וגבינה במטפה אחת,
ובכלבך שלא יהו נוגעים זה לזה.

רְבִנָּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָוֹמֵר:
שְׁנִי אַכְסָנָאֵין אַוְכָלֵין עַל שְׁלַחַן אַחֲד,

ג. טפת חלב שנפלה על החתיכה,
אם יש בה בנותן טעם באזתת החתיכה —
אסור.

ג'. נוהג בטהורה, ולאינו נוהג בטהרה.
רבי יהודה אומר:
אף בטהרה.

אָמַר רְبִי יְהוּדָה :
וְהַלֵּא מַבְנֵי יַעֲקֹב נָאָסֶר גַּד הַפְּנִשָּׁה,
וְעַדְעַן בְּהַמָּה טָמֵא מִתְּרָת לְהָן !
אָמַר לוֹ :
בְּבָשִׂini נָאָמֶר, אֲלֹא שְׁנַכְתֵּב בָּמָקוֹמוֹ.

פרק שמיני

א. כל הבשר אסור לבשל בחלב,
חוין מבושר דגים וחגבים.
ואסור להעלותו עם הגבינה על השלון,
חוין מבושר דגים וחגבים.
הנודר מן הבשר —

הַעֲוֹף עֹלֶה עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלֵמָן,
וְאַיִן נָאכֶל;

רביינו שוכנתה מברטנורא

במה. ויש מהן מדברי סופרים, כגון בדור עוף: **חוץ מבשור דגים ותגבים.** שאין לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים: ואיסור להעלותן עם הגבינה על השלחן. ואפיו בשוד עוף דאייסור אכילתו מדברי סופרים אסור להעלותו עם הגבינה על השלחן. גוריה שמא עליה גבינה עם בשור הבהמה באלפס רותח שהוא אסור מן התורה, הדיניים מובלש: הנודר מן הבשר. בנדרים החל אחר לשון בני אדם. ולכל מין בשוד אדם קורא בשוד, **חוץ מבשור דגים ותגבים;** ובו "הו אמרים לא עלולה ולא נאכל.

ו איןנו נהוג בטמאה. שאם אכל גיד הנשה של טמאה, למן דאמר יש בגדים בנותן טעם, פטור מכלום, דבטהורה עץ הוא והתרה חיבעה עליו, אבל בטמאה איןנו נהוג: **מבנה עקב נאסר.** ועודין טמאה מותחת לחן עד מתן תורה: **שניא אקסנאין אוכלים על שלוחן אחד.** Dokka שאין מכירין זה את זה. אבל מכירין זה את זה, אסוו, שמא יטול אחד מהן משולחן חבירו ויאכל. והלכה כרשבי: **ב שיפת הלב שנפלה.** בטור הקדריה על אחת מן החתיכות שכולה חוץ לרובט, ולא הגיש את הקדריה ולא כסא אותה, הרוי לא נחלק טעם הטפה אלא לאוთה חתיכתה בלבד: **אם יש בנותן טעם באוותה התיכלה.** כלומר אם איי באוותה חתיכתה לבדה שישים לטבל הטפה. מיד נאסרת החתיכלה. **ג כל הבשר אסור לבלול בחלב.** יש מהו. מדברי פורה. כגון בשוד שללא יאכלו גיד הנשה, ואין הלכה כרבינו יהודה:

a member
of the

שָׁלַשׁ פֻּעֲמִים (שםות כג, יט; שם לד, כו; דברים ד, כא) —
פְּרַט לְחֵיה וְלְעוֹף וְלְבָהָמָה טְמֵאה.

רַبִּי יוֹסֵי הַגְּלָלִי אָמֵר :

נִאָמֶר (דברים ד, כא):
כֹּא תִּאְכְּלُ כָּלִיבָבָלָה,
וְנִאָמֶר (שם):
כָּא-תִּבְשֶׂל גָּדוֹ בְּזַעַלְבָב אָמוֹ;
אַת שְׁאָסֹור מִשּׁוּם נְבָלָה —
אָסֹור לְבִשְׁל בְּחָלָב.
עוֹף, שְׁאָסֹור מִשּׁוּם נְבָלָה —
יָכוֹל יְהָא אָסֹור לְבִשְׁל בְּחָלָב?
תָּלְמוֹד לוֹמֵר "בְּזַעַלְבָב אָמוֹ" —
יָצָא הָעוֹף, שָׁאַיִן לוֹ חָלָב אָם.

ה. קְבַת נְכָרִי וְשַׁל נְבָלָה —
תָּרִי זֹ אָסֹורָה.
הַמְּעַמֵּיד בַּעֲזֹר שֵׁל קְבַת פְּשָׁרָה,
אָם יִשְׁבַּנּוּתָן טַעַם —
תָּרִי זֹ אָסֹורָה.

כְּשָׁרָה שִׁינְקָה מִן הַטְּרֵפָה —
קְבַתָּה אָסֹורָה.
טְרֵפָה שִׁינְקָה מִן הַכְּשָׁרָה —
קְבַתָּה מִתְּרָתָה,
מִפְנֵי שְׁכָנוֹס בְּמַעַיָּה.

נִיעַר אֶת הַקְּרָבָה,
אָם יִשְׁבַּה בְּנֹוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָה קְרָבָה —
אָסֹר.

הַכְּחָל —
קוֹרְעָוּ וּמוֹצִיאָא אֶת חָלָבוֹ;
לֹא קְרָעָוּ —
אַיְנוּ עֹבֵר עַלְיוֹ.

הַכְּל —
קוֹרְעָוּ וּמוֹצִיאָא אֶת דָּמוֹ;
לֹא קְרָעָוּ —
אַיְנוּ עֹבֵר עַלְיוֹ.

הַמְּעַלָּה אֶת הַעַזְעֵף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלָחָן —
אַיְנוּ עֹבֵר בְּלֹא מִעְשָׁה.

ד. בְּשָׁר בְּהַמָּה טְהוֹרָה בְּחָלָב בְּהַמָּה טְהוֹרָה —
אָסֹור לְבִשְׁל, וְאָסֹור בְּהַנָּאָה.
בְּשָׁר בְּהַמָּה טְהוֹרָה בְּחָלָב בְּהַמָּה טְמֵאה,
בְּשָׁר בְּהַמָּה טְמֵאה בְּחָלָב בְּהַמָּה טְהוֹרָה —
מִתְּרָת לְבִשְׁל וּמִתְּרָת בְּהַנָּאָה.

רַבִּי עֲקִיבָא אָמֵר :
מִיחָה וְעַזְעֵף אַיִם מִן הַתּוֹרָה, שְׁגָאָמֶר:
כָּא-תִּבְשֶׂל גָּדוֹ בְּזַעַלְבָב אָמוֹ;

רַבִּינוּ עֲוֹדִיה מִבְּרָטְנוֹרָא
חלב טמאה, ואפילו הבשר טהור: פְּרַט לְחֵיה וְלְעוֹף וְלְבָהָמָה טמֵאה.
גַּדִּי פְּרַט לְעוֹף שאינו בהמה, גַּדִּי פְּרַט לְחֵיה, דָאַךְ עַל גַּב דְּחִיה בְּכָל בְּהַמָּה,
אתה קָרָא תִּתְּרָא וְאַפְּקִיה. גַּדִּי וְלֹא בְּהַמָּה טמֵאה, וְנִפְאָקֵד מִן מְדִלְכִּיבָר (בראשית
כ"ז) וְאֶת עֲוֹרוֹת גַּדִּי הַעֲוֹרִים, וְיִשְׁלַח יְהָודָה אֶת גַּדִּי הַעֲוֹרִים (שם ל"ח), אֲכַן פְּרִיש
קוּרְעָוּ וּמוֹצִיאָא את חָלָבוֹ. קוּרְעָוּ שְׁתִי וְעַדְבָּו בְּכָוֹתָל. וּמוֹתֵר אַחֲר כָּךְ
לְבִשְׁלָוּ עִם בְּשָׁר בְּקְדִירָה: לֹא קְרָעָוּ אַיִן עֹבֵר עַלְיוֹ. אָם בְּשָׁלוּ לְבִדּוֹ
בְּקְדִירָה. וּמוֹתֵר לְעַשּׂוֹת כֵּן אָפְּלִיל לְכַתְּחִילָה. אַלְא אַיִדִי דְבָעֵלי לְמִתְּנִי סִיפָּא
גַּבְּיָה לְבָלָקְרָעָוּ אַיִן עֹבֵר עַלְיוֹ אֶבְלָל הַקְּדִירָה, תָּנִי נְמִי רִישָׁא
אַיִן עֹבֵר עַלְיוֹ. וְאָם בְּשָׁלוּ עִם בְּשָׁר בְּלֹא קְרִיעָה, מְשֻׁעְרָמָס אַוְתָו בְּשָׁוְשִׁים
וְכָחֵל עַצְמוֹ מִן הַמְּנִין. וְהַכְּחֵל נִשְׁאָר עַלְעוֹלָה: הַלְּבָב קוּרְעָוּ וּמוֹצִיאָא
אַת דָּמוֹ. לֹא קְרָעָוּ אַיִן עֹבֵר עַלְיוֹ. לְהִוָּת בְּכַרְתָּה. וּבְמִסְכָּת כְּרִיטָה זְרִעָה
כִּיבָּן מָוקֵי לְה בְּלָב עַזְעֵף, שְׁאַיִן בְּדָמוֹ כְּזִוִּית. אֶבְלָל בְּלָב בְּהַמָּה חִיבָּר אֶת
אַכְּלָוּ וְלֹא קְרָעָוּ אַיִן עֹבֵר בְּשָׁולָו. אֶבְלָל בְּשָׁר הַלְּבָב אַיִן נִאָסְרָשׁ הַלְּבָב הָא
וְאַיִן בְּוּלָע: אַיִן עֹבֵר בְּלֹא תַּעֲשָׂה. אַיִן יָכֹל לְבָא לִידֵי לְאַת תַּעֲשָׂה.
כָּלּוּמָר אַיִן לְחוֹשָׁ שְׁמָא יָכֹלְנוּ וַיְעַבֵּר עַלְיוֹ דָאַיִן נְמִי אַכְּלָל לְהָא
בְּלֹא תַּעֲשָׂה:

ד. מוֹתֵר לְבִשְׁל וּמוֹתֵר בְּהַנָּאָה. דָאַין בְּוּ מִשּׁוּם בְּשָׁר בְּחָלָב. דָתְלָתָא גַּדִּי
תַּחֲבִי גַּבְּיָה אַיסְוָר בְּשָׁר בְּחָלָב, וְחַד מִינִיָּהוּ לְהַזִּיא אֶת טמֵאה, שָׁאָם בְּשָׁל
בְּשָׁר בְּהַמָּה טמֵאה אֲפִילָו בְּחָלָב בְּהַמָּה טְהוֹרָה, מוֹתֵר. וּבְאַכְּלָה מִיהָא אַסְוָר,
מִשּׁוּם בְּשָׁר טמֵא. וְכֵן נְמִי תַּלְתָּא בְּחָלָב אַמְּוֹן כְּתִיבָּי, וְחַד מִינִיָּהוּ לְמַעֲוטִי

וְאוֹסָרָה חִבּוֹתִיה וְצָרִיךְ שָׁשִׁים כִּנְגַּד כָּל הַחֲתִיכָה: נִיעַר אֶת הַקְּרִירָה.
שָׁהָגִיס בְּהַמִּיד קָרְדָּס שִׁקְבָּלה הַחֲתִיכָה טַעַם מִן הַטְּפָה, דְּהַשְׁתָּא נִתְּרָבָה
הַטְּפָה בְּכָלְן: אָם יִשְׁבַּנּוּתָן טַעַם בְּאוֹתָה קְרִירָה. כָּלּוּמָר אַיִן כָּחֵב
לְאָסֹר כָּל אַיִ"בָּ ישָׁבָה טַעַם בְּכָל הַקְּרִירָה: הַכְּחָל. דָר הַבְּהַמָּה:
בְּשָׁר בְּהַמָּה טמֵאה טְהוֹרָה בְּחָלָב בְּהַמָּה טְהוֹרָה —
מִתְּרָת לְבִשְׁל וּמִתְּרָת בְּהַנָּאָה.

קדושים יב בחודש

פרק תשיעי

א. הַעֲוֹר, וְהַרְטָב, וְהַקִּיפָּה, וְהַאלֵל,
וְהַעֲצָמוֹת, וְהַגִּידְן, וְהַקְּרָנִים, וְהַטְּלָפִים —
מִצְטָרְפִין לְטַמָּא טַמָּאת אֲכְלִים,
אֶכְלָל לְאֶטְמָא נְבָלוֹת.

כיווץ בו:

הַשׁׁוֹחֵט בְּהַמָּה טַמָּא לְנִכְרִי וּמִפְרְסֵת —
מִטְמָא טַמָּא טַמָּאת אֲכְלִין,
אֶכְלָל לְאֶטְמָא נְבָלוֹת,
עד שְׁתִּמּוֹת, אוֹ עד שִׁתְּחִיז אֶת רָאֵשָׁה.
רַבָּה לְטַמָּא טַמָּאת אֲכְלִין,
מִפְּהַשְׁרָבָה לְטַמָּא טַמָּאת נְבָלוֹת.

ג. חַמֵּר בְּחַלֵּב מִפְדָּם,
וְחַמֵּר בְּדָם מִפְחָלָב.

חַמֵּר בְּחַלֵּב:
שַׁהַחַלֵּב מוּעָלִין בּוֹ,
וְמַחְבִּין עַלְיוֹ מִשְׁוּם פָּגּוֹל,
וּנוֹתֵר, וְטָמָא;
מַה שָׁאֵין בְּדָם.

חַמֵּר בְּדָם:
שַׁהַדְּם נֹוָג בְּבַהֲמָה וּסְמִיה וְעֻזָּף,
בּין טַמָּאים וּבּין טַהוֹרים,
וְהַחַלֵּב אַיְנוֹ נֹוָג
אֶלָּא בְּבַהֲמָה טַהוֹר בְּלִבְדֵּךְ.

ריבינו עובדיה מברטנורא

ולפיכך אסור גבינה הנכרים, מפני שהוא שומר לבשר, והשומרים מצטרפים לטעמה קלה שהיא טומאה אוכלים, דכתייה בה (ויקרא י"א) על כל זרע זורע אשר יורע, בדרך בני אדם מוציאים לזרעה, חטה בקליפה ושורה בקליפה ועדשין בקליפון. ואע"ג דבזה הוא קרא תהיר הו א' כהיר ביה, הנמצא קירוש בעור הקבה שמולחין אותה בעורה, או כי היהי נוהג היתר עד הנה, ובילד שלא יתנו בה חלב אחר, וטוועה היתרי בכך, שהייתו סבור מדא מרדין נזעי זה כתן: גבי קירבת עלות, כהן שדרתו יפה גומעה היה, שמע מינה פירש באעלמא היא ולא מיטסרא, שמע מינה הוא מדרנן במנתניתן בשורה שניקה מן הטריפה קירבתה אסורה, והוא אין גופה הוא אלא שינקתו מאמו והוה לה וכירבת עולה דשريا, מושם לדלאו גופה הוא אלא שינקתו מאמו והוה לה כנוס בתוך עיניה כנתון בקערה ומותר:
ו שחלב מועלין בו, ואפילו קדשים קלים שהן ממן בעלים ואין בהן מעילה בחיהן, יש מעילה באמוריהן לאחר שנזרק דם. דכתייב גבי קדשים קלים (ויקרא ג) כל חלב לה, ולחלci כתיב בהו לה' למיימר דקדשי ה' קירון בה לא נניין מעילה: וטמא. אם אכלו בטומאות הגוף חייב שתי חטאונות, אחת משום חלב ואחת משום טומאות הגוף: משא"כ בדם. דגבי דם כתיב שם י"ז על המזבח לכפר, לכפרה נתחו ולא שיהא קרי שליל מעולב בו, שאינו עומד אלא לכפר בשביבם. ומשום פגול אין בו, דכל דבר אחר מתר אותו כן בשור קדשים שעודם מתיידר להחנים בזריקתו, וכגון עולה שדמה מתירה למזבח דם לא נזרק דמה אין אבריה נקטרים דכתיב (שם), וזרק הכהן את הדם על מזבח ה', והדר ותקтир החלב לב ריח ניחוח, אלו יש בהן מושם פיגול, ומשום נווחר וטמא נמי אין בו כהטיב בדים תורי מיעוטי, והוא ולכל, חד למעוטי מנוחר חד למעוטי מטומאה:
אלא בבהמה טהורה, כדכתיב (שם ד) מן הבהמה אשר יקריב ממנה:

ט א העור והרוטב. מושם דתנן בפרק בהמה המקשה פרק ד' משנה ז' גבי שליא, ואני מטמא טומאה אוכלים ולא טומאת נבלות, תנא העור והרוטב, והאי דاضסקיה, מושם דתנן בפרק בהמה המקשה מצא בה תשעה חי טען שחיטה וחיבק עליו מושם פגול, ומשום נווחר וטמא נמי אין בו, ואידי דאיידי ביה בשחיטה שאינה דואיה תני בתריה כסוי הדם. ואידי דתנן בכוסי הדם ונוהג בחיה ועוף תנא גדי נשאה דנווהג בחיה ולא בעופ. ואידי דאיידי ביה בירק שנתבשל בה גדי נשאה (ביבליה איסור), תנא כל הבשר, ובתודה הדר לענינה קמייתא דשליא, ואנאה מטמא טומאה אוכלים: העור והרוטב. העור של בהמה שוחטה כגן פחות מלכיבזה בשור

ולחמת — עד שיפשיט את החזה.
המרגיל — כלו חבור לטמא,
לטמא ולטמא.

עור שעל הארץ —
רבי יוחנן בן נורי אומר: איןנו חביר,
וחכמים אומרים: חבור,
עד שיפשיט את כלו.

ד. עור שיש עליו פזית בשר,
הנוגע בצד היצא מפנו, ובשערת שכנגו —
טמא.

היו עליו כ שני חצאי זיתים —
מטמא במשא ולא בפגע;
דברי רבי ישמעאל.
רבי עקיבא אומר:
לא בפגע, ולא במשא.

ומורה רבי עקיבא,
בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן —
שהוא טמא.
ומפני מה רבי עקיבא מטהר בעור?
מןני שהעור מבטלן.

רבי יהודה אומר:
האלל המכונס, אם יש בו פזית במקום אחר —
חייב עליו.

ב. אלו שעורותיהם כבשרן:
עור האדם, ועור חזיר של ישבוב —
רבי יוסי אומר:
אף עור חזיר הבקר —
ועור חטוטרת של גמל הרכבה,
ועור הראש של עגל קרב,
ועור הפרשות, ועור בית הבשחת,
ועור השليل, ועור שתחנת האליה,
ועור האנקה והכלה והלטה והחמת.

רבי יהודה אומר:
הלווה כחלדה.
וכלון שעדרון, או שהליך בהן כדי עבורה —
טהוריין,
חוין מעור האדם.
רבי יוחנן בן נורי אומר:
שמענה שרצוים יש להן עורות.

ג. המפשיט בבחמה ובביה,
בטהורה ובטמאה, בדקה ובגנטה:
לשטייח — כדי אחיזה;

ריבינו עובדייה מברטנורא

ההינו מצע להצע על גבי המטה או על גבי שלחן, כגון שקורע וחותן, העור כלו לארכו מראש הבחמה ועד זנבה, ומתחילה להפשיט העור, הוי חבור יד להוציא טומאה מן הנבליה אם נגע אדם טהור בעור, להכניס טומאה לבשר אם טהורה היא: עד כדי אחיזה, שכן שני טפחים. וטפי מהכי לא הוי יד להכניס ולהוציא טומאה, ואם הבשר טהור ונגע טומאה ביותר מאשר טפחים אלו לא נתמא הבשר, ואם הבשר נבליה ונגע טהור ביותר מאשר טפחים הללו לא נתמא הטהרו: ולחמת. אם לא תחיך העור מחללה לארכו אלא מפשטו כפל לזרוך חמת, מתחילה מצורר והופכו כלפי זנבה: עד שיפשיט את החזה. הוי חבור, והנוגע בעור כנוגע בבשר בין ליטמא בין לטמא. מפני שהחזה קשה להפשיט מכל האברים: המרגיל. שמתחליל המרגיל הבחמה להפשיט ומפשטו כפל לזרוך חמת: כלו חבור. מפני שהחזה לסוף הפשט הוא לפיכך כלו חבור עד החזה, והנוגע בעור המופשט כנוגע בשער בין ליטמא בין לטמא. עור שעל הצואר. מעצמו נפשט, לפיכך אין חבור לעשות המופשט הראשון חבור בדרך שחזה עושה: וחכמים אומרים וכו'. והלכה בחכמים:

ד. עור שיש עליו כזיתبشر. מקום אחד: הנוגע בצד היצא מפנו. רצינה ותולול היוצא מאתו בשור ותולוי ובורק במקצת. ובאותו ציב ליכא כזית אבל מוערת הוא לכזית: ובשערת. שבעור נגד אותו בשור: טמא. דשערה הוי שומר: מטמא במשא. שהרי נשא כזית נבליה: ולא במשא. دائ' אפשר ליגע ביהר, ושתי נגניות אין מצטרפות: לא בפגע ולא במשא. כרמפרש טמא באסיפה שהעור מבטלן: ומורה ר"ע,داع"ג שלא

כל בני דרגבי אוכלום ואכלא נינהו ונביבה לא מקרי אע"פ דשיכיל בה: האלל המכונס. האיל דסיפה לכלי עלמא הוי בשר שלפלתו סכך אצל העיר: המכונס. הנאסר למקומות אחד. דהויל ואחਬיה לא בטיל וחשב הבשר נבליה, וחיב עליו אם נגע ונכנס למقدس או אל קודש. ואין הלה כר' יהודה:
ב אלו שעורותיהם כבשרן: עור חזיר של ישבוב. מפני שהו רך ואוכלין אותו: אף עור חזיר הבקר. דסביר הא נמי רכirk. ואין הלה כר' יהודה: חטוטרת של גמל הרכבה. כל זמן שלא טען משאו: עגל הרך. כל זמן שהוא יונק: ועור הפרשות. כשחתוכין הרגלים. והוא רך: בית הבושת. בית הדחם של נקבה: ועור שתחנת האליה. עוד הזב מתחת מקום שאין שער. מפני שהוא רך: האנקה. ריצ'ו: והלטה. לייריד"א: חומט. לומג'ה: הלווה כחולדה. עורה חולוק מבשרה. ואין הלה כר' יהודה: וכלון שעדרון. כל אלו שאמרו שאין מטמאים כבשר, אם עיבדן נעשו עור ובטלו מהתורתبشرותהוין: או שהליך בהן. שתחנן כדי להלך בהן, שהוא קצת עיבודן: חוות מעור האדם. דבר תורה עור האדם לאחר שיעיבדו טהור, ומה טעם אמרו עור האדם שעיבודו טמא. גזירה שמא עשה אדם עורות אביו ואמו שטחין למטה לשבול שכעליה: יש לנו עורות. ואין אחד מהן שהיה עורו מטמא כבשרו. ודלא כת"ק דחשיב ארבעה מהן שטחין כבשרן. ואין הלה כר' יוחנן בן נורי:
ג בטהורה ובטמאה. בין שהיא טהורה שחוטטה והמפשיט טמא, בין שהיא נבליה טמא והמפשיט טהור, אם מפשיטו לעשות מן העור שטיח

עכבר שחזיו בשר וחזיו אדמה:
הנוגע בבשר – טמא;
באדמה – טהור.
רבי יהודה אומר:
אף הנוגע באדמה שפנגד הבשר – טמא.

ג. האבר והבשר המודל דין בבהמה –
מטמאן טמאן אלףין במקומן,
וצריכין חישר.
נשחתה הבהמה – הקשרו בדמיה;
דברי רבי מאיר.
ורבי שמואן אומר: לא הקשרו.

מטה הבהמה:
הבשר – צריך חישר.
האבר – מטמא משום אבר נבלה;
ואינו מטמא משום אבר נבלה;
דברי רבי מאיר.
ורבי שמואן מטהר.

ה. קולית המת, וקולית המקדים:
הנוגע בבן,
בין סתוימים בין נקיים –
טמא.

קולית נבלה, וקולית השער:
הנוגע בבן סתוימים – טהור;
בקוקים כל שהוא – מטמאן ב מגע.

מנון שאף במשא?
פלמוד לומר (ויקרא, לט-ט):
”תגע... והזיא” –
את שכא לכלל מגע –
בא לכלל מגע;
לא בא לכלל מגע –
לא בא לכלל מגע.

ג. ביצת השער המركמת –
טהורה;
נקבה כל שהוא – טמאה.

יטמא, ומדתיב וכי ימות משמע כען מיתה בעין שאינה עשו חליפין, לאפקוי בשר שעשה חליפין שאם יתולש בשר מן הבהמה,بشر אחר עולה תחתיו: מטמאן טומאת אוכלין. אם חשב עליין לאוכלין לנכרי, והוא יכול לקבל טומאה ולטמא אחרים. דטומאת עצמן אין בה עד שיתלו כלהן, אבל מקלין טומאה מן השרע ומטמאן בה את אחרים: וצריכים הקשר. לבוא בימי לאחר שנדרלו, ואחר כך מקבלים טומאה לעולם: נשחתה הבהמה. נתהרו מלטמא עד משום נבלה. ואך על פי שאסורים באכילה משום ובשר בשדה טריפה, ידי נבלה טהרו, אין שחיטה עשויה ניפור: הולשׂר בדמיה. לקלן טומאה בלא הקשר אחר, כדי נבלה שנשחתה ויצא ממנו דם שהוכשר בשעה אותו דם: מטה הבהמה, הקשר שנדרלן צריך הקשר. קיבל טומאה מן השער אין שום נטלטת נטהרו מלטמא עד משום נבלה. דטומאת נבלה אין בו, דמייה עשויה ניפור ונחשב כאלו נפל אותו האבר או אותו הבשר המודל ואינו געשה נבלה עמה במיתה, אלא כאלו פירש מהיים הוא ובשר הפורש מן החי טהרו: האבר מטמא משום אבר מן החי. דמייה עשויה ניפור כדפרישנא, ואינו געשה נבלה עמה, הלך איןו מטמא משום נבלה. ואיכא בין אבר מן החי לאבר מן נבלה, לדבש הפורש מאבר מן החי לא מטמא, שהרי אפילו בשר הפורש מן הנבלה דבש הפורש מבאר מאבר מן החי, ואילו בשר הפורש מאבר מן הנבלה דבש הפורש מבאר מן החי: ורבי שמואן מטהר. اي אפשר לאוקמי מילתה דר' שמואן אהך דיפא, דmma נפשך, اي מיתה עשויה ניפור ליטמא משום אבר מן החי, ואיך עשויה ניפור ליטמא משום אבר מן נבלה. הלך על כרחך ר' שמואן ארישא קאי, האבר והבשר המודולדלים בבהמה מטמאן טומאת אוכלין במקומן, ור' שמואן כר'. ואין הלה כרבי יהודה: ז האבר והבשר המודולדלים בבהמה, נטלש ממנה אבר דהיני בשר וגידים עצמות, או נטלש ממנה בשר לבדו, ועודין הן מעורין בה במקצת. ויש הפרש בין אבר מן החי, לשבר מן החי, שהבר מטמא אדם וכליים נבלה, והבשר שאינו אבר, טהור מכלום, כידיפין מקרה דכתיב (ויקרא י"א) וכי ימות מן הבהמה, מקצת בהמה כגון אבר מנה, וסיפא דקרה הנוגע בנבלה

הו כיota מעורה במקום אחד, בכחאי גונן כגון שתחbare שני חזאי זיתים בקיסם, ככלומר עץ דק, והסתין, שהוא טמא. והלה כר"ע: ה קולית. כל עצם שיש בו מוח קורי קולית. וקולית המת הנוגע בה בין סתוימה בין נקרה טמא, דהא עצם כשבורה במת מטמא ב מגע ובמשא, כדכתיב (במדבר י"ט) או בעצם אדים: וקולית המקדים. שהפיגול והנותר מטמאין הידים. דגוזו בהו רבנן משום חזאי כהונה ועצל כיון, וגורו אף בעצמות ששמשו את הנותר: קולית נבלה. נבלה אין עצמותיה מטמאן, דכתיב בנבלתה, ולא בעצמות. וכן שער, הלך סתוימים טהורות אף מטמא באמשא, וכל שכן ב מגע דאי אפשר לו ליגע במווח שבפניהם. ואף על גב דושמר מכניס וሞצא טומאה, הני מייל בדבר שאפשר ליגע בוטמאה עצמה ואפילו לא נגע בה אלא בשומר, טמא, אבל הילא דאי אפשר ליגע בטומאה עצמה אין שומר מטמא: נקיים כל שהוא. אפילו בחוץ השערה שאפשר להכנס ברוחות השערה של ראשו או זקנו והרי הוא מיטמא בכך: מנין שאף במשא. אקולית נבלה קאי, דשער אין מטמא במשא: ו ביצת השער. יש ממשונה שרצים שמליטים ביצים, כגון הצב והלטאה והחוות: המרכמת. שנזוצר בה אפרוח: טהורה. לפ"ז שאי אפשר ליגע באפרוח שבפניהם: נקבה כל שהוא טמאה, ואע"פ שלא נגע, שהשורר מכניס וሞצא טומאה בדבר שאפשר ליגע: עכבר שחציו בשר. יש מן עבר שארה פרה ורבבה אלא מעצמו נוצר מן האדמה, כאשרה המשרצת הולעים. ואם עדין לא נשלה מרירת העכבר אלא מצדו אחד הימני או השמאלי. הנוגע בשער, טמא. באדמה שכנגדו, טהור: רבי יהודה אומר כר'. ואין הלה כרבי יהודה:

תלמוד לומר (ירקון ז, לד):
"וְאַתֶּם אֶתְכֶם לְאָהָרֶן הַכֹּהן וְלִבְנֵיו לְזֹקֶן־עֲלָמָם" —
 אין לו אלא מה שאמור בענין.

ב. כל הקדושים שקדם מום קבוע להקדשן,
 ונפדו —

תיבין ברכורה, ובמפענות,
 ויוצאיין לחילין להגוז ולהעדר,
 يولדין וחילבו מטר לאחר פרידונן,
 והשוחטן בחוץ פטור,
 ואין עושין תמורה,
 ואם מתו — יפדו;
 חיין מן הבכור ומן המצעיר.

כל שקדם הקדשן את מומן,
 או מום עוצר להקדשן,
 ולאמר מכאן נולד להם מום קבע ונפדו —
 פטוריין מן הברכורה, וכן המפענות,
 ואין יווצאיין לחילין להגוז ולהעדר,
 يولדין וחילבו אסור לאחר פרידונן,
 והשוחטן בחוץ חייב,
 וuoushin תמורה;
 ואם מתו — יקברו.

ח. האבר והבשר המקדשיין באדם —
 טהוריין.

מת האדם:
 הבשר — טהור.
 האבר —
 מטמא משום אבר מן חמי,
 ואניון מטמא משום אבר מן הפט;
 דברי רבי מאיר.
 ונבי שמעון מטהר.

פרק עשרי

ח' פרקם כ בחודש ח'וון-3 בכוורת-9 עריכו-6

א. הזרע ומחלחים והקבאה —
 נהוגין בארץ, ובחוצה לארץ,
 בפני הבית, ושלא בפני הבית,
 בחילין אבל לא במקדשין.

שחיה ברין:
 ומה אם בחילין, שאין חיבין בבחיה ושוק —
 חיבין במפענות;
 קדושים שחיבין בבחיה ושוק —
 אינו דין שחיבין במפענות?

רבינו עובדיה מברנתורא

פרידונן, טוב ממייקרה עשוה תמורה ואיפלו נעשה רע אחר שהקדישו, אבל רע מעיקרו אינו עשוה תמורה: ואם מתו יפדו. ואף על פי שאין דראיין אלא לכליים ואנן קיימא לנו דין פודין את הקדושים להאכלין לכליים, הני העצים בعلמא נינהו ולא נחיתלה קדושת הגוז: חיין מן הבכור והמעשר. דאף על גב דקדם מומן להקדשן, להלה לעילון קדושה גמורה לכל דבריהם, אלא שאין שרדים לירוב, דכBOR ברחם תלה רחמנא, לא טנא חם ולא טנא בעל מום קדיש, חם קרב, ובעל מום נאכל לבhn במומו. ומעשר בהמה נמי כתיב ביה (ירקון כ"ז) העשיריה קודש לה' לא יקבר בין טוב לרע. טוב חם, רע בעל מום: או מום עובר קדום להקדישן. דמוס עובר כמאן דליה דמי: פטוריים מן הבכורה. כתיב בפסולוי המקדשין שנפדו (דברים י"ב, ט"ז) צבי וכאל, מה צבי ואיל פטוריים מן הבכורה, דהא כל הבכור אשר יולד בברך ובצאנך כתיב (שם, ט"ז, ט"ט), אף פסולי המקדשין שנפדו אפילו ילדו לאחר שנפדו פטורים מן הבכורה: וכן המפענות. הזרע והחלחים והקיבעה: ולדן וחילבן אסור. בדאי עבר לפניהם פרידונן, ולד צבי ואיל הוא. ואיל כדרישת לעיל. דאי אי עבר ואתילד לאחר פרידונן, ולד צבי ואיל הוא. ואיל אתילד לפניהם, אפילו קדום מומן להקדשן נמי ולדן אסור: והשוחטן בחוץ חייב. ואע"ג דאיין ראיין לפתח אורח מועד דהא בעלי מומן נינго, ותנן הרاوي לפחה אהיל מועד חייבן עלי בחוץ ושאיינו ראוי לפנים אין חייבים עלי בחוץ, מוקמנים לה למוניטין דרבנן שבעין ר' עירבא היא דאמר אם עלו לא ידרו, הכלך הויל ובפניהם לא ידרו, חייבן עליהם בחוץ אם שחטן קודם פרידונן: ועשין תמורה. קודם פרידונן. כתיב (ירקון כ"ז) טוב ברע או רע בטוב: ואם מתו, מעצמן: יקברו. דאיין פרידון את הקדשים להאכלין לכליים:

ח המודללים באדם טהורים.adam כי ימות כתיב (במדבר י"ט): מות האדם הבשר טהור. דמייהו עושה ניפול ובשר שפירש מן האדם החיה טהורי: האבר מטמא משום אבר מן החיה. ודע האבר שפירש מן האדם החיה שהוא מטמא, כל זמן שהוא שלם מטמא ב מגע ובמשא ובוואל. אבל ביתبشر שפיטיש ממנו, או עצם כשרורה שפירש ממנו, טהרה. ואבר שפירש מן המתוחדר ופירש ממנו אבר בור כתיב בשאר עוז עצם כשרורה, טמא: שאבר מן החיה בשר הפורש ממנו או עצם כשרורה הפורש ממנו טהרה, וכי נמי באבר מן המת. ואין הלכה כר' שמעון:

י הזרע והחלחים. [בארץ ובחוץ לארץ]. משום דבעי לימייני בחילין אבל לא במקדשים, תני לכלהו: בפניהם הבית. בזמן שבית המקדש קיים: וatan אוטם. בבחיה ושוק כתיב. אותן מיעוט הואר, חזה ושוק אין מידי אהרנא לא: ב כל הקדושים שקדם מום קבע להקדשן. הרי הן מקדש עצים ואבנים לדמיין, ואין בחון קדושת הגוז: ונפדו חיבין בבכורה. אם ילדו לאחר שנפדו. אבל קודם פרידון לא, קדושת דמים מדרחה מן הבכורה, שאין קדושה חלה על קדושה: ולדן וחילבן מותר לאחר פרידונן. אבל מקדש תמיימים ונעשו בעלי מומין ונפדו ולדן אסור קרלקמן. ובזמן ישיא דקנטני מותר ובין סיפא דקנתני אסור, מידי כגן דייעבר לפניהם פרידונן ואתילד לאחר פרידוננו. וחילבן נמי מקדש תמיימים ונפדו נפקא לנו דאסור, דייעבר בפסולוי המקדשין שנפדו (דברים י"ב, ט"ז) תובה ואכלת בשור, תובה ולא גיזה, ואכלת ולא לכלייך, בשור ולא חלב: ואין עושין תמורה. אפילו קודם

איךו הזרע?
מן הפרק של ארכובה עד כף של יד;
והוא של נזיר.
וכנגדו ברגל —
שוק.
רבי יהונה אומר:
שוק —
מן הפרק של ארכובה, עד סבך של רגאל.
איךו לח? —
מן הפרק של לח עד פקה של גרגרת.

פרק אחד עשר

א. ראשית הגז נוהג באرض, ובחוץ לא-ארץ,
בפני הבית ושלא בפני הבית,
בחילין, אבל לא במקדרין.

חומר בזרוע ובחלקיים ובקבבה מראשית הגז:
שזרוע והחלקיים ומהקה —
נוחגים בפקר ובצאן, במרבה ובמעט;
וראשית הגז אינו נוהג אלא ברחלות,
ואינו נוהג אלא במרקבה.

ג. בכור שנתעורר במאה: מהתינין איiri בכור שבא ליד כהן ונפל בו מום
ביד כהן ומכוון לישראל במומו. דאי בכורו ביד ישראל קודם שנתנו להן,
אםאי פוטרים את כוון ממתנותה להונה, לימה להן, אי בכור הוא יכול
ידי הרא, אי לא בכור הוא הבלי ממתנאי. אבל כשהוא שמכרו הכהן וпотו
 לישראל במומו ונתעורר במאה, פוטרים את כוון שליל ממתנותה להונה, כלל חד
וחיד שותה את עצמו ולומר להן שליל ממתנות שאין קודה חלה על קודה;
מן המנתנות, דמן הבכור אין נותנים תנתנות שאין קודה חלה על קודה;
אחד שותה את כוון פוטרים לו אחד. שאין אפשר שלא יהיה הבכור אחד
מן, ויכול לומר וזה הוא: ציריך שירושם. שייעשה בו סימן. שיבינו הכל שיש
להן או לנכרי שותפה בה: ואם אמר להן לישראל פרה זו ואני
מוכר לך חוץ מן המנתנות שהה: פטו. ישראל מן המנתנות אמר ל. ישראל
לחבירו טובח, מכור לי בני מעיה של פרה זו: והו בהן מנתנות. הקיבה,
שהיא אחת מן המנתנות: נתנו. לוקח זה להן: ואין המכור מנכח לו מן
הנתנות. שהרי היה יודע הולך שמתנות שם, וזה לא מכור לו את הקיבה:
לקח הימנו במשקל, כך וכך הליטר, וشكل לו הקיבה. נתנה לו לוקח
ללהן, שהרי הגזולה האצלו וציריך להшиб, והתbatch ניכה לו מן הנתנות שהרי
מכור דבר לנו שלו. ואם עבר השותח ולא נתן מתנות מן הבהמה, לא נאסר
טבח ששוחט ומוכר בשוק ממתניין לו שתים ושלש שבתות, מכאן ואילך
מויציאן ממנה אותנו. ואפיילו כהן שפטור מן המתנות אם הוא
אין מנתנות לו אלא מוציאן ממנה מיד, ואם לא רצה ליתן מנדין אותו:

ד. מן הפרק של ארכובה, הנמוכה עם הראש: עד כף של יד. עצם רחב

רבינו עובדיה מברצנורא

של כתף שקורין אספלדו"ן. והן שני עצמות, העצם האמצעי דהינו מן הפרק
של ארכובה הנמוכרת עם הראש עד מקום שכונדו בגמל ניכר, והעצם העליון
המחובר לגוף, והזרוע הימני בלבד הוא שנונתים להן, דכתיב (דברים י"ח) ונתן
לכהן הרועה, המומן שבורוע: והוא של נזיר. כמובן, וכן דוע בשלה האמור
בנצי, כך נטלה: וכונגו ברגל שוק. האמור בשלמים נמי הוי שני עצמות
מן הפרק של ארכובה עד בוקא דעתם דהינו כל הירך: סוקך של גאל.
הינו פרק שבין הקולית ועצם האמצעי. ואין הלכה קר' יהודה: הפרק של
לחוי. אצל הצדעים. וחותך כלפי מטה: עד פיקה של גרגרת. עד שיפו כובע
שהיא פקיעה ופתחה של קנה, דהינו לחיים המתהנות עט הלשון. פירוש
אחר, פיקה של גרגרת טבעת הגדולה של קנה שעשויה עוגלה כפיקה. ופיקה
היא עוגלה כבודו ובחוקה נקב שתוחזות הנשים בפלל להכידיו כשתותות בו:

יל ראשית הגז. כל הגוז צאנו ואפיילו גוזן מה פעים נותן
מן הגזיה מתנה להן: נוהג באرض ובחוצה לא-ארץ. והאידנא הוג עלא
כרי אלעאי, דאמר ראשית הגז אינו נוהג אלא בא-ארץ. דיליף נתינה נתינה
מתורה, מה תרומה אינה נוהגת אלא בארץ אף ראשית הגז אינו נוהג אלא
בארץ. ורבותי הוו במתנות נמי דין נוהגות אלא בארץ. דראשית הגז
והמתנות שוין הן. ולא הוו להן שאר הכהני הדר: במקדרים. אפיילו
קדשי בדק הבית. משוט דכתיב גז צאנ, ולא של הקדר: נוהגים בבקר
ובצאן. דכתיב (דברים י"ח) אם שור אם שה: וב모עת. אפיילו לא שחת אלא
אתה: אלא ברחלות. כתיב הכא (שם) גז צאנ, וכתיב התם (איוב ל"א) ומגנ
כבשי יתחם, מה להלן כבשים אף כאן כבשים:

הלוֹקָם גַּזְ צָאָנוּ שֶׁל חֲבָרוֹ :
אוֹ שִׁיר הַמּוֹכֵר — הַמּוֹכֵר חַיֵּב .
לֹא שִׁיר — הַלוֹקָם חַיֵּב .

הַיוֹ לֹא שְׁנִי מִינִים , שְׁחוֹפּוֹת וְלִבְנּוֹת ,
מִכֶּר לֹא שְׁחוֹפּוֹת , אֲבָל לֹא לִבְנּוֹת ,
זְכָרים , אֲבָל לֹא נִקְבּוֹת —
זֶה נֹתֵן לְעַצְמוֹ וְזֶה נֹתֵן לְעַצְמוֹ .

פרק שניים עשר

א. שלום קון נוהג באָרֶץ , ובחוֹצָה לְאָרֶץ ,
בְּפִנֵּי הַבַּיִת , וְשַׁלָּא בְּפִנֵּי הַבַּיִת ,
בְּחַלִּין , אֲבָל לֹא בְּמִקְדָּשִׁין .

חַמְרַבְּכָטוֹ הַדָּם מִשְׁלּוֹת קָן :
שְׁכָטוֹ הַדָּם נֹתֵג בְּמִיחָה וּבְעוֹף ,
בְּמִזְמָן וּבְשָׁאיָנוּ מִזְמָן ;
וּשְׁלּוֹם קָן אִינוּ נֹתֵג אֶלָּא בְּעוֹף ,
וְאִינוּ נֹתֵג אֶלָּא בְּשָׁאיָנוּ מִזְמָן .

איְזָהו שָׁאיָנוּ מִזְמָן ?
כָּגּוֹן אֲנִיזָן וּמְרָגְנוֹלִין שְׁקַנְנוּ בְּפְרָדָס .
אֲבָל אִם קָנְנוּ בְּבַיִת , וְכֵן יוֹנִי הַרְדִּסְיָאֹת —
פְּטוּר מִשְׁלּוֹת .

ב. וְכַמָּה הוּא מַרְכָּבָה ?
בֵּית שְׁמָאי אָוּמָרִים : שְׂתֵּי רְחִלּוֹת , שְׁנָאָמָר (ישעיה ז, כא) :
יְזִוְּיָה־אִישׁ עָלֶלֶת בָּקָר וְעַתְּדִ־צָאָן .
וּבֵית הַלִּיל אָוּמָרִים : חַמְשָׁ, שְׁנָאָמָר (שמואל א כה, יח*) :
זָמִשָּׁ צָאָן עַשְׂיוֹת .

רַבִּי דּוֹסָא בְּן חַרְפִּינֶס אָוּמָר :
חַמְשָׁ רְחִלּוֹת גּוֹזּוֹת מִנָּה , מִנָּה , וּפְרָס —
חַבְיכּוֹת בְּרָאשִׁית הַגּוֹן .
וְחַקְמִים אָוּמָרִים :
חַמְשָׁ רְחִלּוֹת , גּוֹזּוֹת בְּלִשְׁהָן .

וְכַמָּה נֹתְנִין לוֹ ?
מִשְׁקָל חַמְשָׁ סְלֻעִים בִּיהוּדָה , שְׁהָן עַשְׁר סְלֻעִים בְּגָלִיל ;
מִלְבָן וְלֹא צֹואִי ,
כִּדי לְעַשּׂוֹת מִמְּנָנוּ בְּגַד קָטָן ,
שְׁנָאָמָר (דברים י"ח, ז) : "תַּתְּצַלְּוּ" —
שַׁיְהָא בּוֹ כְּדֵי מִתְּנָה .
לֹא הַסְּפִיק לְתַנּוּ לוֹ עַד שְׁצַבְּעוּ —
פְּטוּר .
לִבְנָנוּ , וְלֹא צַבְּעוּ —
חַבְיכּוֹת .
הַלוֹקָם גַּזְ צָאָנוּ שֶׁל נְכָרִי —
פְּטוּר מִרְאשִׁית הַגּוֹן .

רבינו עובדיה מברטנורא

שָׁחַמְשָׁתָן גּוֹזּוֹת יוֹתֵר מַס' סְלֻעִים הַרְיוֹזה פְּטוּר ; עַד שְׁצַבְּעוּ , בְּעַלְיוֹ קָודֵם
שְׁנָהָנוּ : פְּטוּר , מְלִינָנוּ עֹרוֹר . דְּקִנְיהָ בְּשִׁנְיִינִי , וְהַוָּה לְהָהָרֶזֶם
אוֹ שְׁאַלְכָן , דְּפִטרָן ; וְלֹא צַבְּעוּ . אַיִן זֶה שְׁנִי וּוֹאַתְּיִי בְּעַנִּיהָ הַוָּה : הַלוֹקָם
גַּזְ צָאָנוּ שֶׁל נְכָרִי . כְּשָׁהָא מַחְוֹרֶר לְצָאָן , פְּטוּר . דָּגָן צָאָן כְּתִיב , וְהַאֲזָאָן
וְכָן מַתְנָות (דברים י"ח, ג) אָם שָׁוֹר אָם שָׁה : מִנָּה וּפְרָס . כָּל אַחֲתָ מִנָּה
וְחַצִּי . וּבְצִיר מַהְכִּי לְאַחֲשִׁיב גַּזְ , שַׁוְּחַדְתָּ שְׁבִגְיוֹזָה : בְּכָל שְׁהָן . לֹא אָדוֹקָא ,
דְּבַפְּחָותָ מִשְׁלָעִים לְאַמְחִיב בְּרָאשִׁית הַגּוֹן . אֶלָּא מִשְׁוּם דְּרַבִּי דּוֹסָא
יַהְיֵה שִׁיעָרָא רַבָּה , קָרֵי תְּנָא לְשִׁיעָרָא וּזְוֹטָא דְּרַבְּנָן כְּלַשְׁהָן . וְהַסְּלָעַ מִשְׁקָל
כִּידָּעָם , וְמִשְׁקָל כָּל מִעָה שָׁה עַד גְּדוּלִי שְׁעוֹרָה : כָּמָה הָאָנוֹתָן .
הָבָא לְחָלֵק רַאשִׁית הַגּוֹן שְׁבִידָוּ , לֹא יִפְחֹת לְכָל כְּהָן מִשְׁקָל חַמְשָׁ סְלֻעִים
צָמָר : מִלְבָן . וְלֹא שִׁיהְיָה חַיָּב הַיְשָׁרָאֵל לְלִבְנָנוּ , אֶלָּא שִׁיתְן לוֹ שִׁיעָרָן
הַצּוֹאָי , דְּהִיָּנוּ שָׁאַיְנוּ מִלְבָן עַד שְׁכִילְבָנָנוּ הַכָּהֵן יִmoּד עַל מִשְׁקָל
חַמְשָׁ סְלֻעִים צָמָר מִלְבָן : כִּדי שִׁיּוֹכֵל לְעַשְׂתָה מִטְּמָט בְּגַד קָטָן . הַרוֹאֵי
לְשִׁירָוֹת . וְמַאֲנִיהָו , אַבְנָת . מַדְסָמֶךֶן שְׁבַטִּין לְעַמְּדוֹר לְשִׁרָּת , שְׁמַעַנְיָן מִינָה דְּחַיָּה אָמָר , תַּן
בְּוֹ בְּחָרָה 'אַלְחָקָן מִכְלָשְׁבַטִּין לְעַשְׂתָה בְּגַד לְעַמְּדוֹר לְשִׁרָּת . וְהַקְּטָן שְׁבַבְגָּדִים
לְוֹ מַרְאָשִׁית גַּזְ צָאָן כִּירִי שְׁיַוְּלֵל לְעַשְׂתָה בְּגַד לְעַמְּדוֹר לְשִׁרָּת . וְרַאשִׁית
הַרוֹאֵי לְשִׁירָוֹת הָאָבָנָת , וְהָאָנָשָׁה מַחְשָׁבָה מִלְבָן . וּרְאֵשִׁית
וְאַיִן לוֹ שִׁיעָרָן מִן הַתּוֹרָה . וּמַדְבָּרִי סְפָרִים שְׁלָא יִפְחֹת מִאַחֲרֵי מִשְׁשִׁים .
אַיִן חַיָּב בְּרָאשִׁית הַגּוֹן עַד שִׁיגְזּוֹן חַמְשָׁ צָאָן , וְתַהְיָה גִּזְתָּלָא כָּל אַחֲרֵי מִשְׁשִׁים
אַיִן פָּחוֹת מִיְּבָ סְלָע , שָׁאָם הַיְהָה גִּזְתָּה אַחֲתָ מִן הַגּוֹן שְׁכִילְבָנָנוּ

ב. וְכַמָּה הוּא מַרְכָּבָה ?
בֵּית שְׁמָאי אָוּמָרִים : שְׂתֵּי רְחִלּוֹת , שְׁנָאָמָר (ישעיה ז, כא) :
יְזִוְּיָה־אִישׁ עָלֶלֶת בָּקָר וְעַתְּדִ־צָאָן .
וּבֵית הַלִּיל אָוּמָרִים : חַמְשָׁ, שְׁנָאָמָר (שמואל א כה, יח*) :
זָמִשָּׁ צָאָן עַשְׂיוֹת .

רַבִּי דּוֹסָא בְּן חַרְפִּינֶס אָוּמָר :
חַמְשָׁ רְחִלּוֹת גּוֹזּוֹת מִנָּה , מִנָּה , וּפְרָס —
חַבְיכּוֹת בְּרָאשִׁית הַגּוֹן .
וְחַקְמִים אָוּמָרִים :
חַמְשָׁ רְחִלּוֹת , גּוֹזּוֹת בְּלִשְׁהָן .

וְכַמָּה נֹתְנִין לוֹ ?
מִשְׁקָל חַמְשָׁ סְלֻעִים בִּיהוּדָה , שְׁהָן עַשְׁר סְלֻעִים בְּגָלִיל ;
מִלְבָן וְלֹא צֹואִי ,
כִּדי לְעַשּׂוֹת מִמְּנָנוּ בְּגַד קָטָן ,
שְׁנָאָמָר (דברים י"ח, ז) : "תַּתְּצַלְּוּ" —
שַׁיְהָא בּוֹ כְּדֵי מִתְּנָה .
לֹא הַסְּפִיק לְתַנּוּ לוֹ עַד שְׁצַבְּעוּ —
פְּטוּר .
לִבְנָנוּ , וְלֹא צַבְּעוּ —
חַבְיכּוֹת .
הַלוֹקָם גַּזְ צָאָנוּ שֶׁל נְכָרִי —
פְּטוּר מִרְאשִׁית הַגּוֹן .

שְׁלָכָה וְחוֹרָה, שְׁלָכָה וְחוֹרָה,
אֲפִלוּ אַרְבָּעָה וְחוֹמֶשֶׁה פָּעָם —
חִיב, שָׁנָאָמֵר (שׁ סס, ז):
"שְׁלָכָו תְּשַׁלְּכוּ".

אמר: "הריני נוטל את האם ומשליח את הבנים" —
חִיב לְשִׁילָח, שָׁנָאָמֵר (שׁ טט):
"שְׁלָכָו תְּשַׁלְּכוּ אֶת־הָאָם".
נוטל הבנים והחזירן לקון,
ואחר כך חזרה האם עליהם —
פטור משליחם.

ד. הנוטל אתם על הבנים —
רבי יהודה אומר:
לוקה וαιינו משליח.
וחכמים אומרים:
משלח וαιינו לוקה.

זה הפלל:
כל מצות לא מעשה שיש בה קומ עשה —
אין לוקין עלייה.

ה. לא יטל אדם אתם על הבנים,
אֲפִלוּ לְתַהַר אֶת הַמִּצְרָע.
וְמֵה אָמַת מִצְוָה קָלָה שְׁהִיא כְּאֹסֶר,
אַמְרָה תָּוֹרָה (שׁ טט):
לְפָנָיו יִטְבֶּל קָרְבָּן וְהַאֲרָכָת יִמְיָם" —
קל וְחַמֵּר עַל מִצְוֹת חַמְרוֹת שְׁבָתוֹרָה!

סליק ממכת חולין

ב. עוף טמא —
פטור משליחם.
עוֹף טָמֵא רֹובֵץ עַל בִּיצִי עַזְבָּר טָהוֹר —
וְטָהוֹר רֹובֵץ עַל בִּיצִי עַזְבָּר טָמֵא —
פטור משליחם.

קורא זכר —
רבי אליעזר מחייב,
וחכמים פטורין.

ג. קיתה מעופפת:
בזמן ש לנפה נוגעת בקון —
חיב לשלהם;
אין לנפה נוגעת בקון —
פטור משליחם.

אין שם אלא אפרות אחדר, או ביצה אחת —
חיב לשלהם,
שנאמר (דברים ככ, ז): "קָרְבָּן" —
קון מכל מקום.

היו שם אפרוחין מפריחין, או ביצים מזרות —
פטור משליחם, שנאמר (שׁ טט):
"זֶה אָמַת רְבַצְתָּ עַל־הָאָפָרּוֹתִים אוֹ עַל־הַבִּיצִים" —
מה אפרוחין בני קינמא,
אף ביצים בני קינמא —
יצאו מזירות;
ומה הביצים צריכין לאמן,
אף האפרוחין צריכין לאמן —
יצאו מפריחין.

רבינו עובדיה מברטנורא

ולא מעופפת, ומדכתב רוכצת ולא כתוב יושבת, שמע מינה אדם כנפה
נוגעת בקון חייבות: שנאמר שלח. לעולם משמע: נטל את הבנים וכור.
רכין נוטל את הבנים היי קון מזומנים:
ד. לוקה וαιינו משליח. אף על גב דלאו הניתק לעשה אין לוקין עלייה, הכא
הינו טעם, דסביר רבי יהודה שלח מעיקרא ממשמע, והכי אמר קרא, לא
תקח האם אבל מה יש ערך לעשות כשתמצא הקון, שלח תשלח את האם,
ואין כאן נתקל לעשה אלא עבירה עשה ולא תעשה. ואין הלכה כרבי יהודה:
אין לוקין עלייה. אם קיים עשה שבה. אבל אם לא קיים העשה, כגון הולקה
אם מעל הבנים ושותה או מטה תחת ידו, לוקה:

ה. מצוה שהיא כאיסר. שאין בה חסרון כי אם לא דבר מועט:

שדרוך ליגדל עם בני אדם. ועל שם הורדוס המלך שהיה מתעסק בגידול
נקראו הרדייאות על שם:
ב. עוף טמא פטור משליחם. דכתיב קון צפור, עוף משמע בין תהוד בין
טמא, צפור טהיר ולא טמא: עוף טמא רוכץ על ביצי עוף טהיר. אע"ז
דמינה דפארוחים בר שלוח הוא, פטור. קון צפור בעינין, שתאה האם
המקנתה טהורה: ועוף טהיר הרוכץ על ביצי עוף טמא פטור. דאמר
קרוא (דברים ככ, ז) ואת הבנים תחק לך, לך ולא לכלבך: קורא. בערבי קורין
לו שונא"ר, ובעל"ז פרדי"ז. ודרכו שהזוכר רוכץ על הביצים כמו הנקבה.
פטור,adam merachmana, ולא אב. ואין הלכה כר"א:
ג. בזמן ש לנפה נוגעת בקון חייב לשלהם. דאמר קרא (שם שם, ז) רוכצת,